

**«Novadnieka» lasītāju ievēribai!**

Gadījumā, ja turpmākajās dienās tomēr tiek novēroti traucējumi preses piegādē, klienti ir aicināti zvanīt uz «Latvijas Pasta» bezmaksas tālruni 8008001.

# Preiļu slimnīcā ievieš teleradioloģijas tīkla izveides projektu

Preiļu rajona galvenās bibliotēkas bērnu nodaļa



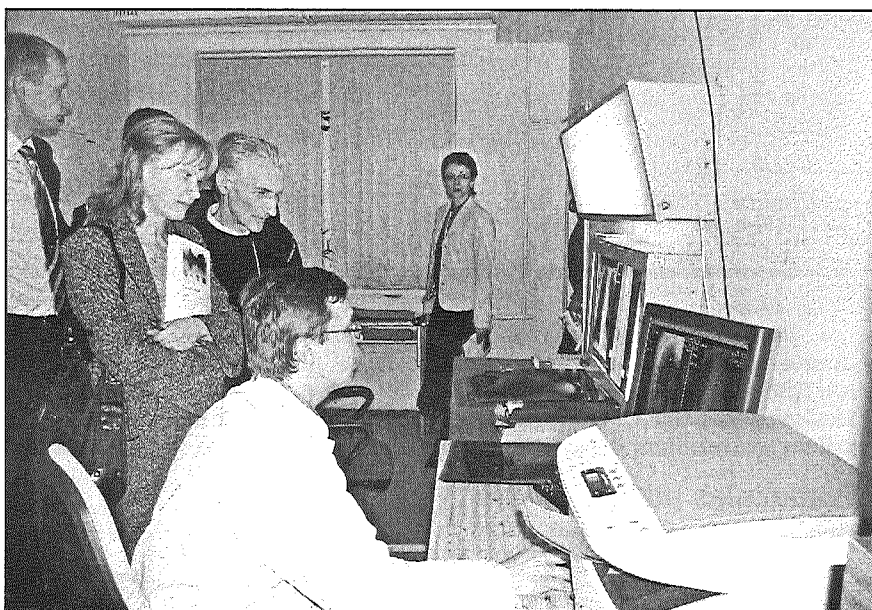
● SIA «Preiļu slimnīca» radiologa asistente Albīne Vaļicka praktiskā semināra dalībniekiem no Ludzas, Kauņas un Zarasiem demonstrē, kā digitālā veidā tiek nolasīti kādam pacientam veiktā rentgenuzņēmuma dati.

Arvien lielāku nozīmi pacientu veselības aprūpē iegūst modernās tehnoloģijas. Par to 4. janvārī varēja pārliecināties Preiļu slimnīcā, kur uz praktisku semināru bija ieradušies ārsti radiologi un speciālisti no Ludzas rajona, kā arī Lietuvas Republikas Zarasiem un Kauņas.

— Preiļu slimnīcā ir iepirkta un uzstādīta moderna aparatūra, kas turpmāk ļaus elektroniski nosūtīt rentgenuzņēmumus un kompjūtertomoģrafa uzņēmumus uz specializētām klīnikām Rīgā un saņemt profesionālu konsultāciju, — stāsta jaunā projekta vadītāja Ināra Anspoka.

Projekts «Teleradioloģijas tīkla izveides Latvijas un Lietuvas slimnīcās pārrobežu pilotprojekts» – Eiropas Savienības Baltijas jūras reģiona INTERREG III B kaimiņattiecību programmas III A Dienvidu prioritātē tika uzsākts pagājušā gada aprīlī. Projektu paredzēts pabeigt šī gada 31. augustā.

Preiļu slimnīca ir galvenais partneris šajā projektā, kur darbojas kopā ar SIA «Ludzas rajona slimnīca», Paula Stradiņa



● Preiļu slimnīcas ārsts Jurijs Kirsanovs apstrādāto informāciju elektroniskā veidā nosūta uz Paula Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcu Rīgā, kur ārsti radiologi sagatavo slēdzienu. Pēc neilga laika informācija tiek pārsūtīta uz Preiļiem. Foto: A.Stejanovs

klīniskās universitātes slimnīcu, Zaras universitātes slimnīcu Lietuvā. Turpinājums 2. lappusē.



Katrs «Novadnieka» abonents no 12. janvāra savā Preiļu rajona pasta nodaļā varēs saņemt

**SIENAS  
PĀRLIEKAMO  
KALENDĀRU****«SAKRĀLĀ MĀKSLA  
PREIĻU PARKA KAPELĀ  
UN GORNAJAŠAS  
KAPLIČĀ».**

Pastā jāuzrāda «Novadnieka» abonēšanas kvīts.

● Citu rajonu abonentiem par kalendāra saņemšanu zvanīt uz redakciju pa tālr. 5307057.

● Abonenti, kas «Novadnieku» abonējuši redakcijā, kalendāru var saņemt TIKAI redakcijā, Preiļos, Brīvības ielā 14, jau no 9. janvāra.

**Līvānus apmeklēja Krāslavas  
rajona pašvaldību darbinieki**

Piektdien, 5. janvārī, Līvānu novadu pieredzes apmaiņā apmeklēja Krāslavas pilsētas un apkārtnes pašvaldību darbinieki, «Novadnieku» informē Līvānu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Ginta Kraukle. Krāslavieši iepazīs ar pašvaldības apvienošanās pieredzi septiņu gadu garumā. Pašvaldības pārrunāja būtiskākos jautājumus, kas saistīti ar novadu veidošanu, kā arī apmeklēja Latgales mākslas un amatniecības centru, Līvānu inženiertehnoloģiju un inovāciju centru un novada Tūrisma informācijas centru. Viesi apskatīja pašvaldības pakalpojumu sniegšanas vietas laukos — Turku un Rožupes pagastu pārvaldes.

## NACIONĀLĀS ZIŅAS

### 49% bērnu tiesību pārkāpumu izglītības iestādēs ir emocionālā vardarbība

Līdz 2006. gada 1. novembrim Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas (VBTAI) apkopotie dati liecina, ka 49% no visiem bērnu tiesību pārkāpumiem dažādās izglītības iestādēs ir emocionālā vardarbība, bet 31% — fiziskā, informē aģentūra LETA. Arī uzticības tālruņa psihologi ikdienā konstatē gan vardarbību vienaudžu vidū, gan no pieaugušo pusēs. Tāpēc vardarbības ierobežošana — informācija par tās veidiem un būtību, psihologu un inspektoru konsultācijas, bērnu tiesību pārkāpumu atklāšana un novēršana ir svarīgākais 2007. gada jautājums inspekcijas darba kārtībā, norāda inspekcijas sabiedrisko attiecību speciālists Kaspars Gērmanis. Savukārt inspekcijas vadītāja Laila Rieksta-Riekstiņa norāda, ka gan dažādos pētījumos psiholoģijā, gan ikdienas darbā inspekcija secina, ka vardarbība pastāv gan bērnu vidū, gan pieaugušo un bērnu attiecībās. «To var pamanīt gan mājās un skolā, gan citās sabiedriskajās vietās. Iemesli augstajai vardarbībai ir vairāki, piemēram, vecāku nepietiekamā uzmanība bērniem, aizraušanās ar datorspēlēm un filmu vērošanu, kur vardarbība ir bieži sastopama, savukārt centieni meklēt kompromisus — gandrīz nekad», sacīja Rieksta-Riekstiņa. Viņa uzskata, ka visbūtiskākais vardarbības cēlonis paliek nemainīgs — Latvijā pieaugušie attiecības veido un konfliktus risina agresīvi, un bērni šo pieredzi pārņem jau agrā vecumā un turpina arī nākotnē — pusaudžu un, ļoti iespējams, pieaugušo dzīvē. Tāpēc, lai mazinātos vardarbība, ir jāmainās atmosfērai sabiedrībā. Rieksta-Riekstiņa norāda, ka ekonomiski ļoti attīstītās Lielbritānijas piemērs pierāda, ka labklājība nenozīmē nevardarbīgu sabiedrību.

### Pērn KMC uz Rīgu no Latvijas rajoniem nogādājis 931 bērnu

2006. gadā Katastrofu medicīnas centra (KMC) neonatologu brigāde palīdzības sniegšanai uz Rīgu no Latvijas rajoniem ir pārvedusi 931 bērnu līdz 18 gadu vecumam. Kopumā uz Rīgu palīdzības sniegšanai nogādāts par 30 bērniem vairāk nekā 2005. gadā. Rajonu slimnīcu ārsti Katastrofu medicīnas centra palīdzību pagājušajā gadā pieprasījuši 5205 reizes. Vislielāko daļu veidojuši neonatologu izbraukumi pie jaunuzdzimušajiem — 617 mazuļus nācies pārvest no rajonu slimnīcām uz republikas klīnikām. Katru gadu pieaug pāragri dzimušo skaits un zīdaiņu skaits ar iedzimtām kaitēm un komplikācijām, kuru dzīvība ir apdraudēta jau pirmajās dzīves stundās. No visiem bērniem 154 bija guvuši dažādas smagas traumas, no kurām 57 bija smagi apdegumi, kas nav mazāk kā iepriekšējā gadā. No visiem pieaugušajiem 119 pērn bija politraumu pacienti — ar ļoti smagiem vairāku orgānu bojājumiem, kas parasti rodas, ciešot satiksmes negadījumā, kritot no liela augstuma u.c. negadījumos.

### Siltais janvāris sajaucis prātu dabai

Meteorologi ziemeļrietumu laika apstākļus tuvākajā laikā nesola un vismaz līdz 20. janvārim aukstums un sniegs nav gaidāms. Tikmēr Latvijas daba jau gaida pavasari: mežos uzdziedzusi zalktene, zied arī sniega rozes un zilās vizbulītes, ziltes dzied pavasara dziesmas un perē mazuļus, no ziemas miega jau atmodušies kukaiņi. Siltais janvāris sajaucis prātu dabai, kas sākusī mēsties pavasarim, un sala atnākšana var radīt vēl lielāku jucekli. Tuvākajā laikā saglabāsies silts laiks un bieži nokrišņi lietūs veidā. Arī janvāra otrā dekāde būsot silta, un vismaz līdz 20. janvārim cerība uz istu ziemu esot niecīga. Janvārī par pavasari noturējuši arī augi. Visiltākais janvāris līdz šim novērots 1989. gadā, kad vidējā āra gaisa temperatūra bija 6,5 grādi virs normas. Ziņas sagatvoja T.Elste

## NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

53-07058, 53-07059 (žurnālistiem). Fakss 53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: [www.novadnieks.lv](http://www.novadnieks.lv)

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī  
(otrdien, piektdien).

# INFORMĀCIJA

«Ivetki patiesībā ir kā  
varavīksne — pa gabalu skaisti.  
Bet pieskrien klāt —  
viss izgaist.»  
Ligmonds Skujinš

## Pakalpojumiem 5% PVN likme

2007. gada 1. janvārī stājās spēkā grozījumi likumā  
«Par pievienotās vērtības nodokli». Papildināts to preču piegāžu un pakalpojumu saraksts,  
kuriem piemērojama nodokļa 5% likme.

Pakalpojumu veids	PVN likme līdz 31.12.2006.	PVN likme no 01.01.2007.
Siltumenerģijas piegādes iedzīvotājiem	5% no 01.07.2006.	5%
Elektroenerģijas piegādes iedzīvotājiem	18%	5%
Dabaszāģes piegādes iedzīvotājiem, izņemot dabaszāģi autotransportam	18%	5%
Frizieru pakalpojumi galapatērētājiem (fiziskajām personām)	18%	5%
Iedzīvotājiem sniegtie pakalpojumi (darbi), kas veikti to dzīvojamu māju (dzīvokļu) iekštelpu vienkāršotai renovācijai, kuras tiek vai tiks izmantotas dzīvošanai. Šo pakalpojumu cenā nav iekļaujami izdevumi par materiāliem, tehnoloģijām un mehānismu izmantošanu.	18%	5%

## Preiļu slimnīcā ievieš teleradioloģijas tīkla izveides projektu

Sākums 1. lappusē.

Tā kā prelieši samērā sarežģītā projekta ideju ieviešanā ir tikuši vistālāk, visu partnerorganizāciju radioloģijas speciālistu pirmais praktisko apmācību seminārs tika rīkots tieši Preiļu slimnīcā, kur ar jauno tehnoloģiju iespējām klātesošos iepazīstināja SIA «Amerilat MD» vadītājs Jānis Kraments. Šis uzņēmums Preiļos uzstādīja jaunās iekārtas, ar kuru palīdzību kādam pacientam veiktie rentgena uzņēmumi elektroniski tika pārsūtīti uz Paula Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcu, no kurienes kompetentu speciālistu izdarītais slēdziens pēc neilga laika pa faksu tika saņemts atpakaļ (perspektīvā paredzēts, ka slēdzienu rajona mediķi saņems elektroniskā veidā).

— Būtībā viss ir ļoti vienkārši. Pacienta dati un slimības vēsture tiek ievadīti dator sistēmā. Katrs patients tiek identificēts. Radiologa asistents veic rentgen uzņēmumu uz digitālās kasetes, ko nolasa īpaša iekārta. Attēls elektroniskā veidā nonāk datorā vai nu ārsta radiologa kabinetā vai arī tiek pārsūtīts konsultāciju saņemšanai pie speciālistiem uz Rīgu, — tā teleradioloģijas iespējas klātesošajiem izskaidroja J.Kraments.

Uzstādītās iekārtas ražotas Beļģijā ar visā pasaulē pazīstamās firmas «Agfa» zīmolu un ir jaunākais modelis, pagaidām vienīgais Latvijā. Līdzīga aparatūra ir 10 Latvijas slimnīcās. J.Kraments ir pārliecināts, ka ar laiku šādas iespējas būs pieejamas visās slimnīcās. Tas ievērojami uzlabos un paātrinās

mediķu darbu, dos iespēju veikt rentgen uzņēmumu arhivēšanu. Elektroniskā datu pārraides sistēma un attēlu elektroniskais arhīvs veiksmīgi darbojas, piemēram, Igaunijā. Bez tam jaunās iekārtas ieviešana ļauj atvieglot arī radiologu un viņu asistentu darbu, tagad vairs netiek izmantoti nekādi ķīmiskie līdzekļi, kas līdz šim bija vajadzīgi rentgen uzņēmumu attīstīšanai. Gan patients, gan mediķi saņem mazāku kaitīgā starojuma devu.

— Līdzšinējo ieguvumu un projektu kopumā vērtēju ļoti pozitīvi, — «Novadniekam» atzina SIA «Preiļu slimnīca» valdes priekšsēdētājs Juris Urtāns. — Tas ir ne tikai vērtīgs jaunievedums, bet arī mūsu slimnīcas izdzīvošanas iespēja. Pašlaik slimnīcā ir tikai viens ārsts radiologs, kurš fiziski nespēj veikt visu

darbu apjomu. Tagad radiologa noslogojums samazināsies, jo daļu darba varēs izdarīt citu slimnīcu kolēģi.

Bez tam mums tagad būs iespēja jebkurā diennaktī saņemt radiologa konsultāciju par neskaidriem gadījumiem. Profesionālu konsultāciju un padomu varēs saņemt arī sevišķi smagos gadījumos, netransportējot pašu slimnieku.

J.Urtāns pastāstīja, ka starptautiskais projekts kopumā skar piecas slimnīcas Latvijā un Lietuvā. Lielo klīniku Kauņā un Rīgā iesaistīšanās šajā procesā dod iespēju medicīniskos pakalpojumus uzlabot arī tādās lokālās medicīnas iestādēs kā Preiļu un Ludzas slimnīca vai arī Žarasu slimnīca Lietuvā.

L.Kirillova

## PREIĻU NOVADA DOMĒ

4. janvārī notika Preiļu novada domes ārkārtas sēde, kuras darba kārtībā paredzēto jautājumu izskatīšanā piedalījās astoņi no ievēlētajiem pašvaldības deputātiem.

### Piedalīsies atklāto projektu konkursā

Nolemts piedalīties Profesionālās izglītības attīstības aģentūras 2006. gada 21. septembrī izsludinātajā atklāto projektu konkursā «Pedagoģiskās korekcijas programmu attīstība un ieviešana» ar projektu «Pedagoģiskās korekcijas programmu attīstība Preiļu 1. pamatskolā un Preiļu 2. vidusskolā». Projekta kopējās izmaksas veidojas

sekojoši: Eiropas Sociālā fonda finansējums būs 80% apmērā no projekta kopējām attiecināmām izmaksām, bet 20% būs nacionālais finansējums. Bez tam projektā «Pedagoģiskās korekcijas programmu attīstība Preiļu 1. pamatskolā un Preiļu 2. vidusskolā» paredzētas tikai attiecināmās izmaksas.

### Apstiprināja izsoles rezultātus

Apstiprināti novada domes nekustamā īpašuma — triju stāvu būves (nepabeigta celtniecība) kopā ar zemes gabalu Preiļos, Jaunajā ielā 2, trešās izsoles rezultāti. Nolemts slēgt pirkuma līgumu ar izsoles uzvarētāju SIA «STB

Nami», kurš nosolījis augstāko cenu, paredzot saistības, kas noteiktas 2006. gada 3. novembrī domē apstiprinātajos izsoles noteikumos.

### Pagarināja telpu nomas līgumu

Domnieki piekrita, ka tiek pagarināts 2005. gada 31. decembrī noslēgtā neapdzīvojamo telpu nomas līguma darbības termiņš ar SIA «IZZI» Preiļos, Kārsavas ielā 4 uz vienu gadu — līdz 2007. gada 31. decembrim.

Pēc Preiļu novada domes ārkārtas sēdes materiāliem sagatavoja L.Kirillova

# OTRDIENAS INTERVIJA



Patiesību sakot, reti kuram no mums dzīvē izdevies sasniegt to, par ko sapņots baskājainajā bērībā. Kosmosa kuģi aizlidojuši bez mums, par okeāna laineru kapteiņiem kļuvušs puisis no kaimiņu ielas, bet par saldējuma pārdevēju mazajā kioskā... Jā, tā kioska, kuru vasarā vienmēr ielēna pilsētas bērņēji, vietā, jau kur tas laiks, ierīkots zālājs.

Tādas, mazliet nostalgiskas atmiņas nāk prātā pēc sarunas ar SVETLANU MASLOBOJEVU, SIA «Alvira» veikala «Beta» vadītāju Preiļos. Vietējo meiteni, kura savu dzīvi nespēj iedomāties nekur citur, kā vien šeit, dzimtajā pusē.

● Ak, šis saulainās bērības vasaras. Mazā Svetiņa nofotografējusies kopā ar mammu Antoņinu. Foto no S.Maslobojevas albuma.

## «Es gribēju būt pārdevēja rotaļlietu veikalā»

— Svetlana, šķiet, ka nu beidzot varēsiet nedaudz atvilkt elpu. Ziemassvētki un Jaungads ar milzīgo iepirkšanās drudzi un stresu pagājis, veikalu plaukti krietni patukšoti. Kā jūtaties?

— Ziniet, svētku sajūta joprojām saglabājusies. Cilvēku veikalā ir daudz, visi nāk pēc pirkumiem. Re, uz galda aizdedzināju krāsainu sveci, jo iekšējais noskaņojums ir priecīgs. Varbūt tas ir tāpēc, ka varam apkopot vecā gada nogales rezultātus, par ko domājām un kam gatavojāmies jau kopš novembra vai pat oktobra. Iekurā tirdzniecības uzņēmumā, arī tadā kā veikals «Beta», darbs notiek pēc saviem ierastiem likumiem — jādoma uz priekšu. Ja tuvojas Ziemassvētki, jāgādā pavisam savādākas preces nekā, piemēram, pirms Lieldienām vai citiem svētkiem. Rudeni gudrojām, ko piedāvāt eglīšu rotaļlietām, ko pircēji vēlētos iegādāties Jaungada dāvanām, kādi saldumi būs viskārākie bērņiem.

— Vai ir kādi speciāli paņēmieni, lai noteiktu, kādas preces būs pieprasītākās? Grūti to iedomāties, šķiet, ka es tadā preču jūklī ātri vien pazustu.

— Tik traki nemaz nav, viss nāk ar pieredzi. Piemēram, veikalā «Beta» es strādāju jau astoto gadu, bet līdz tam septiņus gadus toreizējās agrofirmas «Turība» veikalos. Tas nozīmē, ka šo to jau esmu iemācījies.

Preiļi droši vien atceras, ka veikals «Beta» pilsētā sākumā darbojās Kooperatīva ielā un tikai 2000. gada oktobrī pārcēlāmies uz tagadējo atrašanās vietu centrā. Lieliski atceros, kāds bija sākums, kā uzņēmums veidojās un attīstījās, ko un cik daudz esam pārdevuši. Visa informācija saglabāta datorā, tāpēc nav sarežģīti veikt aprēķinus un salīdzinājumus.

Tirdzniecības sfērā, bez šaubām, darbojas savi likumi, kas jāievēro un jāizpilda. Tomēr es nevaru noliegt arī tādu lietu kā sievietes intucija, ar tās palīdzību daudz ko var paredzēt iepriekš. Pirms gada mazliet negaidīti bija tas, ka uz svētkiem mājās sabrauca mūsējie no Īrijas un citām valstīm, kur bija devušies peļņā. Tā kā cenas pie mums joprojām ir ievērojamāki zemākas, viņi pirka daudz, tērēja lielu naudu. Loģiski, ka tas tika ņemts vērā arī 2006. gada beigās. Nebiju kļūdījies, situācija atkārtojās. Arī pašlaik daudzi vēl joprojām ciemojas mājās un gatavojas atkal braukt uz ārzemēm. Tas nozīmē, ka veikala plauktos jābūt precēm, ko ikviens Latvijas iedzīvotājs vēlētos paņemt sev līdzī svešumā, piemēram, kādu pudeli «Rīgas balzama», «Laimas» konfektes un citus saldumus, kādu tipiski latvisku suvenīru.

Prast labi un veiksmīgi pārdot preces ir gluži vai zinātne, kuras

galvenais likums — lai pēc iespējas apmierinātāki būtu veikala ikdienas apmeklētāji, lai viņi te iegrieztos ne tikai šodien un rīt, bet arī pēc gada. Būtu pārdroši cerēt, ka pircēji būs simtprocentīgi apmierināti. Ja mēs viņu vēlmēs spējam izpildīt kaut vai 90 procentu apmērā, tas ir liels sasniegums.

— Savulaik «Beta» Preiļos bija pirmais, vienīgais un vislielākais pašapkalpošanās veikals. Toreiz tas bija jaunums.

— Kad vēl strādāju «Turībā», man visu laiku gribējās izveidot pašapkalpošanās veikalu. Šo to par savu mērķi bildu vadībai, bet mana ideja netika atbalstīta. Tāpēc ar prieku uzņēmu iespēju strādāt par vadītāju pašapkalpošanās veikalā jaunajā firmā.

Kopš bērības atceros, kā pati gāju uz veikalu, liku groziņā piena pudeles, citas preces no plauktiem. Man arī vēlāk likās, ka pircējiem tā ir ērti, tāpēc brīnījos, kāpēc vienu laiku pašapkalpošanās veikali netika veidoti.

— Tajā pašā laikā daļa cilvēku daudz labprātāk izvēlējās mazos veikaliņus, kur bija jāstāv rindā pie letes, toties bija iespēja aprunāties ar pārdevēju.

— Tas noteikti attiecas uz vecākās paaudzes cilvēkiem. Es saprotu, ka šādā pašapkalpošanās veikalā, kur visapkārt ir plaukti ar precēm, bija grūti iejusties, lauku onkuliši un tantītes bija apjukusi un nomaldījušies. Viņi gluži vienkārši apgrīzās un gāja projām, jo nevēlējās tik lielu patstāvību, kāda viņiem tika piedāvāta. Cita lieta ir aprunāties ar pārdevēju, palūgt padomu, uzklaut viņa ieteikumu vai personīgo pieredzi par kādu precī. Preču sortiments bija pietiekami liels, lai sarežģītu izvēli.

Bet cilvēki ātri pierada. Gada laikā viss nokārtojās, iegāja ritmā. Pircēji saprata, ka arī pašapkalpošanās veikalā zālē ir pārdevēji, kuriem var izstāstīt problēmu un sadzirdēt vēlamu atbildi. Ziniet, kas ir interesanti? Esmu pamānījusi, ka večiukiem mūsu veikalā tāda kā tikšanās vieta. Te viņi pamanās ne tikai iepirkties, bet arī jaunumus pārrunāt, apspriesties.

— Šķiet, ka veikala vadīšana ir visai sarežģīta. Nezinātājam grūti iedomāties, kā ir — zināt, kad vajag pasūtīt mandarinus, bet kad zeķubikses vai baltmaizes sausiņus.

— Tiesa, pieejamais preču klāsts ir pietiekami plašs — vairāk nekā 125 tūkstoši preču nosaukumu. Tomēr ikdienā veikalā strādājam vidēji ar 15 līdz 20 tūkstošiem dažādu preču. Dzīvē ir vienkārši, jāanalizē pieprasījums un klientu vēlmēs.

Protams, katrā veikalā ir noteikts tā sauktais obligātais preču klāsts — maize, piena produkti,



● — Visiem veikala apmeklētājiem sveiciens Jaunajā gadā un aizgājušajos Ziemassvētkos! Veselību un labklājību! — tā sarunas nobeidumā neaizmirst atgādināt Svetlana Maslobojeva. Viņas sejā, kā ierasts, neapdzīst smaidis. Foto: A.Stejanovs

augļi un dārzeņi. Tāpat ar rūpniecības precēm. Pie tam klientiem jādod iespēja izvēlēties, teiksim, starp dārgiem un reklāmās izslavētiem tirdzniecības līdzekļiem un līdzīgiem lētākiem variantiem, kas ražoti, piemēram, Krievijā. Pircēji paši zinās, ko viņiem vajag. Man atliek tikai sekot tam visam līdzī.

— Jūs runājat tik droši un pārliecināti. Tas tāpēc, ka esat profesionāla tirdzniecības darbiniece?

— Patiesībā es gan mācījos Rīgas tirdzniecības tehnikumā, taču mana profesija saucas «saimnieciskās darbības analīzes grāmatvedis». Tirdzniecība ir manas dzimtas tradīcija, jo arī mamma visu mūžu veltījusi šai profesijai.

Sākumā viņa vēlējas, lai es kļūtu par profesionālu mūziķi, jo mācījās mūzikas skolā klavierspēli. Atzišos, ka tik diža talanta un grības man pašai nebija, tāpēc mammai nācās samierināties, ka mūziķa man paliks otrajā plānā. Starp citu, man joprojām ļoti ļoti patīk klausīties mūziku.

Pēc Preiļu 2. vidusskolas absolvēšanas devos uz Rīgu mācīties, pēc diviem gadiem atgriezās mājās. Mamma uzstāja, lai palieku dzīvot un strādāt galvaspilsētā, bet mani vilka šurp. Teikšu godīgi, ka nespēju sevi iedomāties dzīvojam un strādājam Rīgā. Mana vieta ir šeit.

Vasarā beidzu tehnikumu, bet septembrī man piedāvāja iespēju strādāt par ražošanas apmācības meistari toreizējā kooperatīvajā skolā. Tagad mazliet smieklīgi lie-

kas, jo pašai toreiz bija knapi 18 gadi, bet dažai labai audzēknei pat 19 un 20. Atceros, ka divus mēnešus pēc pedagoģiskā darba uzsākšanas par mani kā par jaunu darbinieku rakstīja arī «Novadniekā». Ja pameklētu, droši vien mājās atrastu šo laikraksta numuru.

Pilnīgi iespējams, ka skolā strādātu joprojām, jo darbs man patīka un veicās. Taču nopietni saslīma mamma un es sāku strādāt viņas vietā agrofirmā «Turība». Bet par tālāko jūs jau zināt.

— Par ko jūs sapņojāt bērībā?

— Tā bija vienkārša un bezgala jauka vēlēšanās — es gribēju būt pārdevēja rotaļlietu veikalā. To bieži atceras un atgādina arī mamma. Starp citu, daļā telpu, kur pašlaik atrodas «Beta», savulaik bija tieši rotaļlietu veikals. Vasaras brīvdienās pēc 7. un 8. klases es pat šeit strādāju. Toreiz gan nedomāju, ka kādreiz te pa istam saimniekošu.

— Jūs veikalā var sastapt gan agri no rīta, gan vēlu vakarā. Vai tā nav pārāk liela slodze?

— Nav jau tik traki... Sākumā gan zināšanu pietrūka. Strādāju, pārbaudīju visu praksē, ko nezināju, meklēju bibliotēkā grāmatas un žurnālos. Tagad tas ir pavisam vienkārši, jo visa informācija pieejama internetā. Bez tam man ir lielisks darbinieku kolektīvs, padomu neliedz arī uzņēmuma vadība.

Zināšanām ir liela nozīme. Pašlaik mācos Baltijas krievu institūtā Daugavpīlī, neklātienē apgūtu uzņēmējdarbības vadīšanu. Tā

izskatās, ka pavasarī studijas beigs un būšu ieguvusi augstāko izglītību. Tomēr gribu teikt, ka mācības nenācās viegli. Mācīties vajag jaunībā, tikko pabeigta vidusskola. Tā ir daudz vienkāršāk un vieglāk. Kad esi iejūdzies darbā, krietni jāsapņemas, lai atbrīvētu laiku mācībām.

Neskatoties un noslogotību, man ir arī brīvais laiks. Tas jau būtu nenormāli, ja tikai strādātu un mācītos, mācītos un strādātu. Dzīve jāizbauda — gan darbs jāizbauda, gan atpūtas brīži.

— Vai tadās reizēs klausāties mūziku?

— Arī mūziku klausos, taču divus gadus man bija kāda cita aizraušanās — austrumu dejas. Austrumu ritmi un dejas man ir dvēseles atpūta. Bijū aizbraukusi arī uz Ēģipti, apskatījos turienes ļaunžu dzīvi, joprojām esmu sajūsmā par viņu mieru, nosvērtību.

Man ļoti patiek pavadīt brīvo laiku ar tuvajiem un mīļajiem cilvēkiem, ar ģimeni.

Atpūtai un relaksācijai ļoti noder rāmas un mierīgas nodarbošanās. Pāris mēnešus gāju uz kursiem, apguvu gleznošanu un zīmēšanu uz stikla. Pasniedzēji teica, ka man tīri ļoti sanākot. Noteikti atsāks šo hobiju. Klusums, miers, tu sēdi, zīmē, domā par viskautko. Jo steidzīgāks un nemierīgāks darbs, jo vairāk gribas rāmu atpūtu.

— Vai varētu nolēkt ar gumiju no torņa?

— Nē! Lai gan... Viss var gadīties. Iespējams, ka pat ar izpletņi riskētu. Vispirms tikai vajag kārtīgi izlasīt instrukciju, klausīt, ko saka treneris, un tad jau nekā sliktā nenotiks.

Vispār man patīk spriest un domāt vairākus gājienu uz priekšu, paredzēt, kā būs tad, ja... Varbūt tāpēc mana mīļākā filma ir par Šerloku Holmsu un doktoru Vatsonu. Tā ir lieliska analīzes skola, kur daudz ko esmu ieguvusi iemācījies — plānot, paredzēt vairākus gājienu uz priekšu. Tomēr tā nav vienmēr, reizēm arī ļaujos gadījumam.

— Vai esat arī kļūdījiesies?

— Jā, protams.

— Vai pēc tam nožēlojat pārsteidzību?

— Nē, jo tā ir mana dzīve, mana pieredze. Turpmāk zināšu, kā rīkoties atbilstošā situācijā. Nekad nevajag nožēlot padarīto. Vienīgi nedrīkst ar savām kļūdām apkārtējiem cilvēkiem kaitēt.

— Tā kā līdz matu galiem esat preiļiete, kur jums ir tas mīļākais stūrītis šajā pilsētā?

— Tas ir Preiļu parks. Kopš bērības tur esmu juties vislabāk, pie tam jebkurā gadalaikā. Starp citu, kad beidzot sāksies ziema? Kalendārā janvāris, bet aizloga ne īsti vēls rudens, ne agrs pavasaris...

L.Kirilova

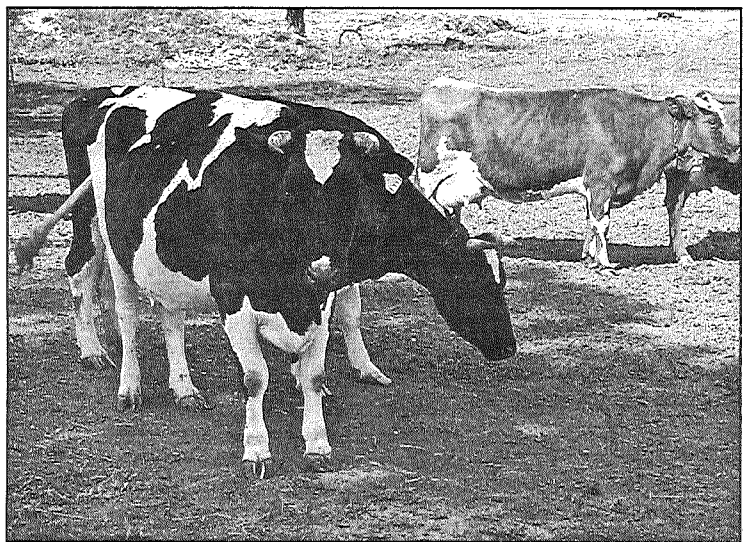
## SPECIĀLISTA PADOMS

### Atražošanas problēmas ganāmpulkā

**Bieža problēma ganāmpulkos ir govju neauglība. Mēdz būt, ka govns meklējas, tiek sēklota, bet pēc kāda laika vērojama atkārtota meklēšanās un grūsnība pēc iepriekšējās apsēklošanas netiek konstatēta.**

Ir pieņemts uzskatīt, ka jauna laktācija sākas ar govju atnešanos. Speciālisti pamatotā veidā uzskata, ka laktācijas sākums ir cietstāvēšanas periods, jo govns veselība, atražošana un produktivitāte visā laktācijā ir ciešā saistībā ar šo laiku. Tradicionāli šis periods ilgst 45 - 70 dienas un tiek dēvēts kā atslābuma, miera laiku. Tas ir arī kā atveseļošanās fāze pēc nopietna darba cēliena tesmenim, kājam un citām organisma daļām.

Ir maldīgs uzskats, ka pirms atnešanās goviņa jābaro pieticīgi, jo tad ir mazāk tesmeņa problēmu. Īstenībā ļoti svarīga ir cietstāvēšanas perioda vēlā fāze (-3 nedēļas pirms atnešanās), kad govij jāatjauno normāla gremošanas sistēma un tās mikroflora jaunajam laktācijas periodam. Šajā laikā ba-



ribas devā pakāpeniski jāpalielina spēkbarības daudzums, lai atnešanās brīdī govns ēdināšana būtu atbilstoša gaidāmajam izslaukumam. Šajā laikā jānodrošina minerālbarība, kas paredzēta cietstāvošām govīm, kuras sastāvā kalcijs ir 75-100 g, fosfors — 35-45 g, jāierobežo sāls deva. Ļoti svarīgs ir govns barojums. Ja 5 ballu sistēmā cietlāzot govns barojumam jābūt 3,25-3,75 ballēm, tad atnešanās

brīdī ideāls barojums būtu 3,5 ballēs (jābūt redzamām 3 ribām). Pēc atnešanās kondīcija kritas par apmēram 0,7 ballēm, jo govns nevar apēst tik daudz barības, cik vajadzētu. Treknākām govīm ķermeņa masas zudums ir vēl lielāks, un tas nozīmē, ka organisms izmanto savas iekšējās enerģijas rezerves. Ja arī šajā laikā govns meklējas, to būtu nelietderīgi sēklot. Šajā laikā embrijs enerģijas

trūkuma dēļ nespēj izdzīvot. Tikai apmēram 17% govju saglabājas grūsnība apstākļos, kad organismā ir iekšējo enerģijas rezervju trūkums. Bieži vien notiek apaugļošanās, bet pirmo 30 dienu laikā notiek embrija uzsūkšanās vai mikroaborts, kas ārēji nav redzams. Pēc tam novērojama atkārtota meklēšanās. Tā tas var atkārtoties vairākas reizes. Tikai tad, kad ķermeņa svārs pārstājis samazināties un ir atgriezies sākotnējā stāvoklī, govī var sēklot, un tam nevajadzētu notikt ātrāk kā 60 dienas pēc atnešanās.

Tieši tādēļ ļoti svarīgi ir veikt rūpīgas lopbarības laboratorisko analīzi, lai varētu sastādīt optimālu barības devu, ņemot vērā govns izslaukumu, vecumu un laktācijas fāzi.

Bieži vien iemesls atražošanas problēmām ir arī stress, kas kopā ar karstumu vai aukstumu rada papildus enerģijas zudumus. Vasarā karstā laikā govīm jābūt iespējai patvērties ēnā, jo dzīvnieki patērē enerģiju termoregulācijai (atdzēsēšanai). Papildus tam var smidzināt vīrsu ūdeni vai vei-

cināt gaisa apmaiņu ar ventilatoriem, jo tas paātrina organisma atdzišanu. Ļoti karstā laikā pat labāk būtu dzīvniekus ganos vispār nedzīt. Tieši šī iemesla dēļ bieži ir vērojams, ka vasarā ir sliktāk izteikta meklēšanās vai apsēklošana jāveic atkārtoti. Rudenī, kad gaisa temperatūra kļūst vēsāka un mazinās karstuma ietekme, apsēklojamības rādītāji kļūst labāki.

Aukstā laikā ļoti būtiski ir tas, lai dzīvnieki atrastos sausās mitnēs. Ļoti daudz enerģijas tiek patērēts gulot mitrumā, jo, mitrumam iztvaikojot, tiek atņemts daudz siltuma. Tieši šī iemesla dēļ ir nevēlamas aukstas, mitras, slikti vēdinātas telpas. Arī ziemā aukstā laikā ir jānodrošina gaisa apmaiņa, lai izvairītos no mitruma.

Protams, nedrīkst aizmirst, ka govīm savlaicīgi jāatklāj slimības un tās jāārstē, regulāri jāapkopj kāju nagai un jānovērš klibums jārupējas par dzīvnieku labturību un komfortu.

**A. Golubeva,  
Preiļu LKB vecākā  
speciāliste  
veterinārmedicinā**

## AKTUĀLI

### Maksas pakalpojumi lauksaimniekiem kļuvuši par valsts nodevām

No šī gada 1. janvāra vairāki Zemkopības ministrijas un tās pakļautībā esošo iestāžu lauksaimniecības maksas pakalpojumi kļuvuši par valsts nodevām.

✓ Valsts nodevu turpmāk piemēros par iesniegumu izskatīšanu selekcionāru tiesību piešķiršanai un par licences līguma reģistrāciju, ko veic Valsts augu aizsardzības dienests.

✓ Nodevu iekasēs par sēklaudzētāju un sēklu tirgotāju reģistra un Latvijas augu šķirņu kataloga kārtošanu, par iesnieguma izvērtēšanu atļaujas izsniegšanai tādu sēklu un sēklas kartupeļu materiāla sagatavošanai, kas nav iegūti ar bioloģiskās lauksaimniecības ražošanas metodi.

✓ Nodeva būs jāmaksā par atļaujas saņemšanu mēslošanas līdzekļu ieviešanai vai tirdzniecībai, par dzīvnieku apzīmēšanai nepieciešamo dokumentu izsniegšanu, par kvalifikācijas sertifikāta izsniegšanu.

✓ Maksas pakalpojuma vietā valsts nodeva būs jāmaksā arī par atļaujas izsniegšanu transportlīdzekļiem pārtikas pārvadāšanai un par lauksaimniecībā izmantojamās zemes transformācijas dokumentu sagatavošanu.

✓ Būs jāmaksā nodeva par bīstamo

suņu reģistrāciju, par atļauju izmantot dzīvniekus eksperimentos un apmācībās, par atļaujas izsniegšanu sportlīdzekļiem dzīvnieku pārvadāšanai, par atļauju savlaicīgas dzīvnieku kolekcijas izveidei.

✓ Valsts nodeva paredzēta arī par traktortehnikas, tās piekabes reģistrāciju ar valsts reģistrācijas numura zīmes izsniegšanu vai bez izsniegšanas, par noņemšanu no uzskaites un datu izņemšanu no informatīvās sistēmas.

✓ Par valsts nodevas objektu pārveidotai vairāki valsts meža dienesta maksas pakalpojumi.

✓ Valsts nodeva būs jāmaksā par atzinuma izsniegšanu valsts un starptautiski finansēta atbalsta saņemšanai.

✓ Par valsts nodevas objektu tiks noteikti arī mednieku un medību vadītāju eksāmeni un zaudējumi, kurus lauksaimniecībai vai mežsaimniecībai nodarījuši medijamie dzīvnieki.

### Noteikts aizliegums audzēt latvāņus

Saeimas pieņemtie grozījumi Augu aizsardzības likumā nosaka, ka gadījumā, ja zemes īpašnieks neveiks latvāņu iznīcināšanas un ierobežošanas pasākumus, pašvaldībām sadarbībā ar Valsts augu aizsardzības dienestu būs tiesības koordinēt un organizēt latvāņu iznīcināšanas prog-

rammas. Līdz šim normatīvajos aktos nebija noteikts aizliegums audzēt Sosnovska latvāņus.

Činai ar latvāņiem ir nepieciešama daudz straujāka rīcība, ņemot vērā auga nodarīto kaitējumu dabai un cilvēku veselībai. Bez tam citas augu invazīvas sugas līdz šim nav radījušas tik ievērojamas, dabai postošas sekas, lai steidzami būtu nepieciešams normatīvais regulējums.

Tāpat paredzēts turpmāk veikt grozījumus Administratīvo pārkāpumu kodeksā, nosakot atbildību par latvāņu iznīcināšanas pasākumu nepildīšanu. Jau ziņots, ka latvāņu izplatības ierobežošanai pērn bija paredzēti 200 tūkstoši latu, tomēr atbalstam tika saņemti pieteikumi tikai par aptuveni 100 tūkstošiem latu. Galvenais latvāņu izplatības ierobežošanas uzdevums ir novērst sēklu turpmāku izplatīšanos un veicināt to bojāeju. To var panākt gan ar ķīmiskiem, mehāniskiem, gan bioloģiskiem un kompleksiem paņēmieniem.

### Prasības mājdzīvnieku barības tirdzniecības vietām

Valdībā apstiprināti noteikumi par prasībām tirdzniecības vietai, kur pārdod mājas (istabas) dzīvnieku barības maisījumus no atvērta oriģinālā iepakojuma.

Tirdzniecības vietā drīkstēs pārdot mājas dzīvnieku barības maisījumus no atvērta oriģinālā iepakojuma, kas nav lielāks par 50 kilogramiem, tirgotājam jānodrošina, lai dzīvnieku barības maisījums būtu marķēts, kā arī jānodrošina piemēroti glabāšanas un tirdzniecības apstākļi – sausas telpas, paliktņi, noslēgti iepakojumi. Tāpat pārdevējam pēc pircēja pieprasījuma jāizsniedz rakstiska informācija, kas atbilst attiecīgā barības maisījuma oriģinālā iepakojuma marķējumā norādītajai informācijai.

### Kolhozu lauku «dāvana» — pesticīdi — iznīcināti

Pērn gadā pabeigta Latvijas padomju saimniecību un kolhozu atstāto lauksaimniecības pesticīdu iznīcināšana. 2006. gada nogalē iznīcinātas pēdējās pesticīdu kravas, tādējādi kopumā kopš deviņdesmito gadu vidus Olaines bīstamo atkritumu dedzināšanas kompleksā un arī Vācijā iznīcinātas 1300 tonnas lauksaimniecības pesticīdu. Kopumā šo vielu iznīcināšana valstij izmaksājusi 1,6 miljonus latu, vielas tika savāktas no aptuveni 600 vietām Latvijā.

Lauksaimniecības pesticīdi ir spēcīgas indes, kuras, nokļūstot dabā, nodara lielu kaitējumu apkārtejai videi un arī cilvēkiem.

## JAUTĀJĀT — ATBILDAM

### Acetonbarība dod pozitīvu efektu

Vairāki «Novadnieka» lasītāji ir interesējušies par tā sauktās acetonbarības ietekmi uz slaucamajām govīm un vēlas zināt, ar ko šī barība ieteicama. Esam sagatavojuši īsu skaidrojumu.

Labi funkcionējoša kalcijs vielmaiņa atnešanās laikā ir priekšnoteikums tam, lai govns nesaslīmtu ar piena trieku. No zināt-

niskā viedokļa acetonbarībā esošie sāļi stiprina skābo vidi govns ķermenī un stabilizē katjonu/anjonu līdzsvaru asinīs. Tas savukārt aktivizē kalcijs jonu koncentrēšanos. Rezultātā skeletā uzkrātais kalcijs nonāk apritē un tiek izmantots efektīvāk. Īpaši svarīgi tas ir atnešanās laikā.

Speciālisti iesaka barību lietot jau cietstāvēšanas laikā, sākot no trim nedēļām pirms atnešanās, īpaši, ja agrāk govij jau bi-

jusi piena trieku. Izēdināšanu pārtrauc atnešanās dienā. Atcerieties, ka papildus nav jānodrošina minerālbarība, bet spēkbarība (acetonbarību nav ieteicams dot telēm).

**Devas:**

✓ 21-14 dienas pirms gaidāmās atnešanās dod 1 līdz 2 kilogramus dienā;

✓ 17-7 dienas pirms gaidāmās atnešanās dod 3 kilogramus dienā;

✓ 7-0 dienas pirms gaidāmās atnešanās

devu palielina no 3 līdz 4 kilogramiem.

Acetonbarība novērš piena trieku; satur asins glikozes veidošanai nepieciešamās vielas, kā arī glikoalkoholus, pripeļenglikolus, kuri uzlabo olšūnas dzīvotspēju; uzlabo auglību; aktivizē mikroorganismu darbību spureklī; paaugstina mikrobiālā proteīna daudzumu; veicina barības efektīvāku izmantošanu; kāpina produktivitāti.

Lappusi sagatavoja L. Kirillova

## Eiropas līdzekļi pārsvarā tiks vidusskolām

Rajona izglītības pārvaldes priekšsēdētājs Andrejs Zagorskis pagājušās nedēļas nogalē piedalījās Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) darba grupas sanāksmē, kurā tika spriests par izglītības iestāžu atlasi Eiropas reģionālās attīstības fonda finansējuma piešķiršanai no 2007. līdz 2013. gadam.

Darba grupā strādā septiņi rajonu izglītības pārvalžu vadītāji, Andrejs Zagorskis pārstāv Latgales rajonus. Eiropas finansējumu skolas sāks saņemt 2008. gadā. Šogad jāizstrādā līdzekļu apguves kārtība. Kā informēja Andrejs Zagorskis, runa iet par trim aktivitātēm: atbilstošas

materiālas bāzes nodrošināšana dabaszinātņu priekšmetu apguvei vidusskolās; atbalsts vispārējās izglītības iestāžu tikla sakārtošanai, uzsvāru liekot uz vidusskolām; speciālo izglītības iestāžu sakārtošana bērnu ar funkcionāliem veselības traucējumiem apmācībai.

Vidusskolu izvirzīšana līdzekļu saņemšanai notiks pēc IZM izstrādātajiem kritērijiem. Vadoties no tiem, būs jāizveido sistēma, kādā veidā un kurā no sadaļām varētu pieteikties arī Preiļu rajona skolas.

Tā nav mūsu nostāja, bet Eiropas Savienības prasība, Andrejs Zagorskis teica, komentējot situāciju par to, kā pēc priekšroka tiek dota tikai vidusskolām. ES piešķir līdzekļus un vēlas, lai uzmani-

ba vairāk tiktu pievērsta augstākajai, profesionālajai un vidējai izglītībai. Izglītības pārvalžu vadītāji iebilduši pret šādu nostāju, aicinot līdzekļus paredzēt arī sākumskolu un pamatskolu tikla sakārtošanai, taču naudas sadales galvenie virzieni neesot IZM kompetencē, tas noteikts jau «no augšas». Katrai no vidusskolām paredzēti aptuveni 100 000 eiro, taču pie šīs naudas tiks aptuveni 60 procenti no Latvijas vidusskolām. Nauda būs jāizlieto dabaszinātņu priekšmetu kabinētu sakārtošanai. Mēs uzsvērām, stāstīja Andrejs Zagorskis, ka kvotām uz katru rajonu jābūt vienādām, neatkarīgi no skolēnu skaita, jo pretējā gadījumā var sanākt tā, ka līdzekļu vairums nonāk Rīgas un tās tuvumā esošā-

jām skolām. Runājot par pamatskolām un sākumskolām galvenās nostādnes saistītas ar to reorganizāciju vai pat slēgšanu, par ko jālemj pašvaldībām. Iespējams, ka pašvaldības šādos gadījumos varētu saņemt finansējumu autobusu iegādei skolēnu pārvadāšanai uz tuvākajām skolām. Eiropas prasības izglītībā ir līdzīgas tām, kādas izvirzītas lauksaimniecībā, — nākotne un attīstība, kā arī līdzekļu ieguldīšana lielajām skolām, mazo liktenis atkarīgs no pašvaldību spējām tās «pavilkt». Protams, par to modernizāciju šādos apstākļos grūti runāt.

Izglītības pārvalžu vadītāju darba grupa piedalās IZM gatavotā jaunā normatīvo aktu vai izmaiņu izstrādē.

## SKOLU ZINĀS

### AIZKALNES PAMATSKOLĀ

#### iesāk skolas jubilejas gadu

Viena no vecākajām rajona skolām – Aizkalnes pamatskola – šogad svinēs 140. pastāvēšanas gadadienu. Kaut arī jubilejas svinības un absolventu salidojums paredzēts jaunā mācību gada sākumā – septembrī, taču kopš pirmās šī gada dienas skolā šis notikums izvirzīts uzmanības centrā.

Tuvākajā laikā izveidosim darba grupa, stāstīja direktore Mudrite Lozda, tiks gatavots un izdots buklets par skolas vēsturi, skolēni turpinās absolventu un bijušo darbinieku stāstījumu pierakstīšanu, šim mērķim būs veltīta arī projektu nedēļa.

Mudrite Lozda atzina, ka skolas kolektīvs jūtas gandarīts par līdz šim paveikto, jo pērnā gada nogalē skola veiksmīgi izgāja akreditācijas procesu. Gan mācību iestāde, gan izglītības programmas akreditētas līdz 2012. gadam.

### VĀRKAVAS VIDUSSKOLĀ

#### Pedagogi kolektīvi apmeklē teātri

Vārkavas vidusskolas pedagogi šodien ieplānojuši kolektīvu izrādes apmeklējumu Daugavpils teātrī, bet gada nogalē visi kopīgi brauca uz koncertu Rīgā, Dailes teātrī. Mūsu skolā tā ir sena tradīcija, — skolotājiem kopīgi, ņemot līdzi arī ģimenes locekļus, apmeklēt teātra izrādes vai koncertus, stāstīja direktore Anita Vilcāne. Izveidojusies laba sadarbība ar novada domi, kas šādos gadījumos daļēji sedz transporta izdevumus. Gada nogalē izbraukums uz svētku koncertu Daugavpili tika organizēts arī visiem 1. – 5. klašu skolēniem.

#### Gatavojas grāmatas atvēršanas svētkiem

19. janvārī skolā paredzēti grāmatas «Vārkavas novada mutvārdu daiļrades pūrs» atvēršanas svētki. Šīs grāmatas autore ir skolas ilggadēja skolotāja Janīna Vilmane, kas mūža lielu daļu veltījusi vietējās folkloras vākšanai un apkopošanai. Tagad viņas darbs būs skatāms vienuviet, grāmatā, kurā apkopotas teikas, nostāsti, tautas dziesmas, apdziedāšanās dziesmas, ticējumi, anekdotes, kas no vietējiem teicējiem vāktas un krātas gadu desmitiem ilgi. Izdevums noderēs gan kā mācību līdzeklis, gan arī ikvienam interesentam sniegs bagātu ieskatu Vārkavas novada tautas mutvārdu daiļradē. Grāmata nākusi klajā ar Latvijas Kultūrkapitāla fonda, Vārkavas novada domes, rajona padomes materiālo atbalstu.

Nopelniem bagātā pedagoģe, kura nākamgad atskatsies uz 80 mūža gadiem, šajā mācību gadā skolā vada literatūras pulciņu, māca bērniem latgaliešu valodu.

#### Sagatavots projekts čigānu tautības bērnu jaunrades spēju attīstībai

Vārkavas vidusskolā, kas pērn sekmīgi realizēja projektu «Čigānu bērns, esi gaidīts skolā», tagad sagatavojusi un Sabiedrības integrācijas fondam iesniegusi jaunu projektu «Palīdzi man atrast sevi». Kā informēja skolas direktore Anita Vilcāne, šī projekta mērķis ir iegūt līdzekļus mūzikas instrumentu un skatuves iekārtu iegādei, lai varētu attīstīt čigānu bērnu muzikālās dotības ar mērķi izveidot ansambli. Projektu izstrādājusī pedagogu darba grupa skolotājas Helēnas Pizičas vadībā, tas sekmīgi izturējis pirmo atlases kārtu, un pašreizējās prognozes ļaujot secināt, ka tas tiks atbalstīts.

Lappusi sagatavoja L.Rancāne

## Skolās varēs strādāt bez pedagoģiskās izglītības

Meklējot izeju no situācijas, ka Latvijas izglītības iestādēs pietrūkst skolotāju, jo šīs nozares speciālisti nereti pamet darbu skolās, bet jaunieši pedagoģijas profesiju neizvēlas, valdība akceptējusi grozījumus Ministru kabineta noteikumos, kas ļauj paplašināt nodarbinātību personu loku skolās.

Praktiski tas nozīmē to, ka klases priekšā var stāties diplomēti priekšmeta speciālisti, kam nav augstākās pedagoģiskās izglītības. Priekšmeta skolotājam būs jāiziet pedagoģijas kursi un divu gadu laikā jāuzsāk mācības pedagoģijā.

Šādu pavērsienā izglītības jomā var vērtēt kā amorālu attiecībā pret tiem skolotājiem, kuri pēdējo gadu laikā, kad tika stingri ieturēts kurss uz augstākās pedagoģiskās izglītības nepieciešamību, no skolām bija spiesti aiziet, vai arī, knapinoties uz iztikas rēķina, no savas nelielās skolotāja algas apmaksāja papildus neklātienē studijas.

Jebkurā specialitātē jāstrādā cilvēkam, kas ir attiecīgi sagatavots, uzskata rajona izglītības pārvaldes priekšsēdētājs Andrejs Zagorskis. Protams, ja skolā ir tāda situācija, ka nav mācību priekšmeta skolotāja, kas vada stundas, tad, pazeminot prasības, šādā veidā var mēģināt to

atrisināt. Tomēr skolās tas nedrīkstētu kļūt par pierastu lietu, jo tādā veidā tiktu nonīvētas prasības par izglītības kvalitāti un pedagoģu profesionalitāti. Līdz ar to skolotāja profesijas prestižs kristos vēl vairāk.

Raksturojot situāciju Preiļu rajona skolās, Andrejs Zagorskis atzina, ka pagaidām pedagoģu ir pietiekoši, taču lauku skolās vērojama situācija, ka viens un tas pats skolotājs māca daudzus priekšmetus. Diemžēl, pasniedzot tikai vienu mācību priekšmetu, skolotājam nesanāk pilna likme. Rajonā ir bijuši gadījumi, kad ilgstoši tiek meklēts svešvalodas vai arī mājturības skolotājs. Sevišķi grūti atrast māj-

turības skolotājus, jo šim priekšmetam ir niecīgs stundu skaits. Lai sanāktu pilna likme, mājturības skolotājam jābūt ļoti plaša profila skolotājam, kas var mācīt arī matemātiku, fiziku un citus priekšmetus, kas praksē gandrīz nav iespējams.

Taču, ņemot vērā, ka strauji samazinājusies jaunu pedagoģu ienākšana skolās, var prognozēt, ka pēc kāda laika šis jautājums kļūs aktuāls arī Preiļu rajonā. Izglītības pārvaldes priekšsēdētājs uzskata, ka no valdības puses tas ir tikai pagaidu risinājums speciālistu piesaistīšanai skolā, un ir jāmeklē cita pieeja skolu nodrošināšanai ar pedagoģiem.

## Gads sākas ar domām par eksāmeniem

Eksāmeni un ieskaite skolas beidzēju ģimenēs stresu un dienas ritma maiņu parasti rada maijā un jūnijā, taču galīgā izvēle par to, kurš kārtos, skolās notiek jau decembrī. Tādējādi jau pašlaik rajona izglītības pārvaldē apkopota informācija, cik skolēni kārtos vienu vai otru eksāmenu. Savukārt centralizēto eksāmenu datumi, kas visā valstī ir vienādi, pienākuši no Izglītības un zinātnes ministrijas. Ar šī mācību gada eksāmenu grafiku un skolēnu izvēli iepazīstināja rajona izglītības pārvaldes speciāliste Dzintra Šmukste.

Valsts pārbaudes darbus katru gadu maijā kārtos 3., 6., 9. un 12. klašu skolēni. Tos nenokārtojot vai nesaņemot vērtējumu, izglītojamie nevar pabeigt attiecīgo klasi.

Pirmās ieskaite sākas janvārī, kad 9. un 12. klašu skolēniem jākārtos sporta ieskaite praktiskā daļa, kas ilgst līdz pat maijam.

323 rajona 3. klašu skolēni kārtos kombinēto ieskaite, kas paredzēta 8., 9. un 10. maijā. 15. maijā mazākumtautību skolu skolēniem ieplānota arī ieskaite valsts valodā.

6. klašu skolēniem 10. maijā nāksies kārtot pārbaudes darbu valsts valodā, 15. maijā – matemātikā, bet 17. maijā – mācībvalodā. Rajona skolu 6. klasēs mācās 477 skolēni.

9. klasi šogad jābeidz 609 rajona skolu audzēkņiem. Viņiem būs jātiek galā ar teorētisko ieskaiti sportā 16. maijā, ar pārbaudījumu mācībvalodā (krievu) – 21. maijā, ar mācībvalodu (latviešu) – 23. maijā, bet mazākumtautību skolu skolēniem ar centralizēto eksāmenu valsts valodā. 29. maijā paredzēts eksāmens svešvalodā, 1. jūnijā – dabaszinātnēs, 7. jūnijā – vēsturē, 5. jūnijā – matemātikā. Rajona skolu devītklasnieki šogad kārtos angļu valodu (409 skolēni), krievu (286) un vācu valodu (7 skolēni).

Dzintra Šmukste 9. klases beidzējiem un viņu vecākiem atgādina, ka iegūt dokumentu par pamatizglītību var tikai tad, ja visos mācību priekšmetos saņemts vērtējums (arī ieskaitēs un eksāmenos); par četrām ballēm zemāks vērtējums pieļaujams ne vairāk kā trijos mācību priekšmetos un eksāmenos kopā.

12. klasi šogad absolvēs 454 rajona skolu audzēkņi. Tiem skolēniem, kuri nebūs ieguvuši gada vērtējumu kādā no mācību priekšmetiem vai kādā no valsts pārbaudījumiem, vai arī saņēmuši vairāk kā divus vērtējumus, kas, atbilstoši valsts izglītības standartā noteiktajai izglītojamā mācību programmu vērtēšanas kārtībai ir zemāks par četrām ballēm, tiks izsniegtas liecības.

12. klašu skolēniem noteikti šādi

obligāti kārtojami centralizētie eksāmeni: latviešu valodā un literatūrā latviešu mācībvalodas izglītības iestādēs, latviešu valodā mazākumtautību izglītības programmās – 28. maijā (kārtos 454 skolēni); vienā no svešvalodām – angļu valodā 21. maijā (kārtos 401), krievu valodā – 7. jūnijā (229), vācu valodā – 11. jūnijā (23).

Bez tam divpadsmitklasniekiem jākārtos eksāmens izglītības iestādes noteiktajā mācību priekšmetā, ka arī divi eksāmeni pēc paša izvēles.

Centralizēto eksāmenu datumi noteikti šādi: ķīmijā – 25. jūnijā (kārtos 52 skolēni), matemātikā – 1. jūnijā (230), bioloģijā – 8. jūnijā (70), vēsturē – 4. jūnijā (221), fizikā – 12. jūnijā (52).

Vairākos priekšmetos eksāmeni nav centralizēti. Pārbaudījums ģeogrāfijā paredzēts 6. jūnijā (kārtos 280), biznesa ekonomiskajos pamatos – 30. maijā (232), kultūras vēsturē – 13. jūnijā (17). Neviens no rajona 12. klases skolēniem nav izvēlēties kārtot eksāmenu dabaszinātnēs.

Skolēniem, kuri attaisnojošu iemeslu dēļ nevarēs kārtot eksāmenus noteiktajos laikos, atļauts to darīt noteiktajos papildtermiņos.

## 2007. gada 1. janvārī stājās spēkā vairāki grozījumi likumā «Par valsts pensijām»

### Izmaiņas pensiju pārrēķināšanas kārtībā

Personām, kuras saņem minimālo vecuma pensiju, aprēķinātā pensijas daļa par uzkrāto pensijas kapitālu pēc pensijas piešķiršanas (pārrēķināšanas) tiek piešķirta pie pensijas apmēra, ko persona saņēma pirms pensijas pārrēķināšanas, nevis pie aprēķinātā apmēra, ja tas ir bijis mazāks par minimālo.

Ja pensijas saņēmējs pēc pensijas piešķiršanas vai pārrēķināšanas ir turpinājis strādāt, pensijas pārrēķinu var veikt ne biežāk kā vienu reizi gadā. Lai veiktu pensijas pārrēķinu, pensijas saņēmējam ir jāiesniedz iesniegums VSAA teritoriālajā nodaļā. Taču, pirms rakstīt iesniegumu pensijas pārrēķinam, VSAA iesaka vispirms konsultēties ar VSAA nodaļu inspektoriem, kuri palīdzēs izlemēt, vai katrā konkrētajā gadījumā šis pārrēķins ir pensionāram izdevīgs. Pārrēķinātās pensijas apmēru var ietekmēt laiks un vecums, kad pārrēķins tiek pieprasīts. Ja līdz gadu maiņai vai dzimšanas dienai ir atlicis neilgs laiks, iespējams, ka pārrēķinu izdevīgāk veikt jaunajā gadā vai pēc dzimšanas dienas. Tas ir tādēļ, ka, pārrēķinot pensiju, tiek izmantots G — laika posms gados, par kuru no pensijas pārrēķināšanas gada tiek plānota vecuma pensijas izmaksa. Savukārt pensijas kapitāls, kas uzkrāts ilgākā laika periodā, tiek palielināts, ņemot vērā apdrošināšanas iemaksu algas indeksus.

Personām, kuras vecuma pensijas pārrēķinu būs pieprasījušas laika posmā no 2007. gada 1. janvāra līdz 28. februārim, lēmumi par pensijas pārrēķinu VSAA nodaļās tiks pieņemti laikā no 2007. gada 1. marta līdz 31. martam. Starpība tiks izmaksāta kopā ar aprīļa pensiju.

### Vienreizējs pabalsts mirušā laulātajam

Pensijas saņēmēja nāves gadījumā mirušā laulātajam tiek piešķirts vienreizējs pabalsts mirušā divu pensiju apmērā, ja laulātais arī ir pensijas saņēmējs.

Mirušā laulātajam vienreizējs pabalsts tiek piešķirts, pamatojoties uz viņa pieprasījumu. Pabalstu aprēķina, mirušā pensijas apmēru miršanas dienā reizinot ar 2. Pabalsta apmērā ieskaita arī pie vecuma pensijas piešķirto piemaksu. Tiesības uz šādu pabalstu

ir, ja ir visi sekojošie nosacījumi:

1) pensijas saņēmējs ir miris pēc 2007. gada 1. janvāra;

2) pensijas saņēmējs miršanas dienā ir bijis reģistrētā laulībā;

3) mirušā nāves dienā laulātais ir bijis pensijas saņēmējs.

Norma attiecas uz vecuma, invaliditātes, izdienas, apgādnieka zaudējuma pensiju saņēmējiem. Šo normu piemēro arī tajā gadījumā, kad persona saņem invaliditātes pensiju kaitējuma atlīdzības apmērā, kā arī tad, ja bērns saņem pensiju par mirušo vecāku, un viņa laulātais arī ir kādas pensijas saņēmējs, piemēram, invalids kopš bērnības.

Vienreizējo pabalstu izmaksā arī tām personām, kuras dzīvo ārvalstīs un saņem Latvijas pensiju.

### Izmaiņas minimālajā vecuma pensijas apmērā

Personām, kurām apdrošināšanas stāžs ir 41 un vairāk gadu, tiek noteikta minimālā pensija: turpmāk tā nebūs mazāka par Ls 76,50 mēnesī. Lai saņemtu palielināto pensiju, pensionāriem iesniegums nav jāraksta. Šāds vecuma pensijas minimālais apmērs tiek noteikts līdz 2009. gada 31. decembrim.

### Piemaksa pie vecuma pensijas

Tiek mainīti likuma «Par valsts pensijām» Pārejas noteikumu 41. punktā minētie nosacījumi piemaksas pie vecuma pensijas piešķiršanai. Sākot ar 2007. gada 1. janvāri pensionāriem, kam pensijas apmērs uz 2007. gada 1. janvāri ir robežās no Ls 105 līdz Ls 135 mēnesī un kopējais apdrošināšanas stāžs nav mazāks par 30 gadiem, tiek piešķirta piemaksa pie vecuma pensijas par apdrošināšanas stāža gadiem, kas uzkrāti līdz 1995. gada 31. decembrim. Piemaksas piešķiršanai nav nepieciešams pensionāra iesniegums. Savukārt tie pensionāri, kam piemaksa pie vecuma pensijas tika piešķirta no 2006. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim, jo viņu pensijas apmērs uz piemaksas piešķiršanas brīdi nepārsniedza Ls 105 mēnesī un kopējais apdrošināšanas stāžs nebija mazāks par 30 gadiem, turpinās saņemt piemaksu līdzšinējā apmērā.

Tiek paplašināts personu loks, kas saņem piemaksu pie vecuma pensijas. No 2007. gada 1. janvāra tiesības uz piemaksu pie vecuma

pensijas ir pensionāriem, kam pensija piešķirta ar atvieglotiem noteikumiem par darbu kaitīgos apstākļos (1. un 2. saraksta vecuma-pensijas saņēmēji), ja kopējais pensijas apmērs nepārsniedz Ls 135 mēnesī un kopējais apdrošināšanas stāžs nav mazāks par 25 gadiem. Pensionāri, kam pensija piešķirta ar atvieglotiem noteikumiem par darbu smagos un kaitīgos apstākļos un kam piemaksa pie pensijas piešķirta laika posmā 2006. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim, jo viņu pensijas apmērs uz piemaksas piešķiršanas brīdi nepārsniedza Ls 105 mēnesī un kopējais apdrošināšanas stāžs nebija mazāks par 30 gadiem, turpinās saņemt piemaksu pie pensijas līdzšinējā apmērā.

### Vecuma pensijas piešķiršana no jauna

Personām, kurām laikā no 1996. gada 1. janvāra līdz 2005. gada 1. jūlijam ir piešķirta vecuma pensija priekšlaicīgi un kuras no pensijas piešķiršanas dienas līdz likumā «Par valsts pensijām» noteiktā pensijas vecuma sasniegšanai nepārtraukti ir bijušas sociāli apdrošināmās personas (darba ņēmēji vai pašnodarbinātie), ir tiesības pieprasīt piešķirt vecuma pensiju no jauna.

Vienlaicīgi ar vecuma pensijas piešķiršanu no jauna tiek pārskatītas arī turpmākās tiesības uz piemaksu pie vecuma pensijas. Ja no jauna piešķirtās vecuma pensijas apmērs pārsniedz Ls 135 mēnesī, tiek pārtraukta piemaksas izmaksa. Piemaksu pārtrauc ar dienu, kad uzsāka no jauna piešķirtās pensijas izmaksu.

Pensiju no jauna piešķir, pamatojoties uz personas pieprasījumu.

No jauna aprēķināto pensiju piešķir, kad sasniegts likumā noteiktais pensijas vecums, bet sāk izmaksāt pēc 2007. gada 1. janvāra.

### Ierobežotās pensijas atmaksa strādājošiem pensionāriem

Personām, kurām laikā no 2000. gada 1. janvāra līdz 2002. gada 19. martam pensijas izmaksa bija ierobežota saskaņā ar tajā laikā spēkā esošo likuma «Par valsts pensijām» Pārejas noteikumu 26. punktu, ir izmaksājama ierobežotā pensijas summa. Tas nozīmē, ka pensionāriem, kuri laika periodā 2000. gada 1. jan-

vāra līdz 2001. gada 31. decembrim strādāja un kuriem pensija tika izmaksāta ierobežotā apmērā, t.i., Ls 60 mēnesī, ir izmaksājama tā pensijas daļa, kas netika izmaksāta. Savukārt pensionāriem, kuri laika periodā no 2002. gada 1. janvāra līdz 2002. gada 19. martam strādāja un kuriem pensija tika izmaksāta ierobežotā apmērā, t.i., Ls 90 mēnesī, ir izmaksājama tā pensijas daļa, kas netika izmaksāta.

Atmaksājamo summu izmaksā vienā reizē, pārskaitot to uz personas kredītiestādes vai PNS kontu. Ja pensionāram konta nav, tas ir jāatver un konta numurs jāpaziņo VSAA nodaļai. Ierobežoto pensijas daļu izmaksās pa vecuma grupām, un pensionāri to saņems 2007. gada laikā: gada pirmajā ceturksnī to izmaksās personām, kuras sasniegušas 71 gadu un vairāk; gada otrajā ceturksnī — personām, kuras sasniegušas 67-70 gadu vecumu; trešajā ceturksnī — personām, kuras sasniegušas 63-66 gadu vecumu; ceturtajā ceturksnī — personām līdz 62 gadu vecumam.

Par katru personu, kurai ir tiesības saņemt ierobežoto pensiju, VSAA nodaļa pieņems lēmumu, kurā tiks uzrādīta atmaksājama summa. Lēmums tiks nosūtīts arī pašam pensionāram.

Ja pensionārs, kuram tika ierobežota pensija, ir miris, tad tiesības saņemt nesaņemto summu ir pensijas saņēmēja laulātajam, pirmās un otrās pakāpes radniekiem, kā arī mantiniekiem (uzrādot attiecīgo mantošanas dokumentu). Šādā gadījumā pensijas atmaksai nepieciešams VSAA adresēts pieprasījums.

### Tiesības uz vecuma pensiju ar atvieglotiem noteikumiem

Papildus līdzšinējiem noteikumiem paredzēti jauni nosacījumi tiesību noteikšanā uz vecuma pensiju ar atvieglotiem noteikumiem.

7.1. Personas, kas līdz 1995. gada 31. decembrim ir strādājušas kaitīgos un smagos darba apstākļos un sevišķi smagos un sevišķi kaitīgos darba apstākļos, kas noteikti t.s. 1. un 2. sarakstā, var saņemt vecuma pensiju ar atvieglotiem noteikumiem — 5 gadus pirms likumā noteiktā pensijas vecuma sasniegšanas, ja kopējais apdrošināšanas stāžs nav mazāks par 25 gadiem un kaitīgā darbā līdz 1995. gada

31. decembrim ir nostrādāti ne mazāk kā 8 gadi un 4 mēneši.

7.2. Uz vecuma pensiju ar atvieglotiem noteikumiem (5 gadus pirms likumā noteiktā pensijas vecuma sasniegšanas) var pretendēt Černobilas avārijas seku likvidēšanas dalībnieki, ja kopējais apdrošināšanas stāžs nav mazāks par 10 gadiem.

### Apgādnieka zaudējuma pensija padēļiem, pameitām un adoptētajiem bērniem

Mainās personu loks, kurām ir tiesības saņemt apgādnieka zaudējuma pensiju. Turpmāk, atbilstoši Civillikumam, tiesību uz apgādnieka zaudējuma pensiju nebūs padēļiem un pameitām. Adoptētajiem bērniem apgādnieka zaudējuma pensija tiks pārtraukta no nākamā mēneša, kad VSAA nodaļā tiks saņemts spriedums par adopcijas faktu. Taču iepriekš piešķirtās apgādnieka zaudējuma pensijas minētajām personām turpinās izmaksāt.

### Mirušā pensionāra nesaņemtās pensijas izmaksa

Personu loks, kam ir tiesības saņemt mirušā nesaņemto pensiju, tiek papildināts ar mantiniekiem, proti, personām, kuras uzrāda mantojuma apliecību vai arī tiesas spriedumu, kas atzīst šīs personas par mirušās personas mantiniekiem. Mantiniekiem, kuri, sākot ar 2007. gada 1. janvāri, iesniedz pieprasījumu mirušā nesaņemtās pensijas izmaksai, ir tiesības saņemt mirušā nesaņemto pensiju arī tajā gadījumā, ja pensionārs miris pirms 2007. gada 1. janvāra, bet ne ilgāk kā 12 mēnešus pirms pieprasījuma iesniegšanas.

### Informācija par pensijas kapitālu

VSAA apdrošinātajām personām vairs nesūtīs paziņojumus par personas kontā reģistrēto pensijas kapitālu (konta paziņojumus). Turpmāk informāciju par sociālās apdrošināšanas kontā reģistrētajam iemaksām visi interesenti varēs saņemt bez maksas jebkurā VSAA teritoriālajā nodaļā, pieprasot izziņu par jebkuru izvēlēto laika periodu kopš 1996. gada.

## Garantētais minimālais ienākumu līmenis būs 27 lati

No 2007. gada 1. janvāra garantētā minimālā ienākuma (GMI) līmeni paaugstinās no 24 līdz 27 latiem mēnesī. To 19. decembrī apstiprināja valdība, «Novadnieku» informē Labklājības ministrijas Komunikācijas departamenta direktore Leide Rāfelde.

Ja ģimenes vai atsevišķi dzīvojoša cilvēka ienākumi mēnesī uz vienu cilvēku nesasniedz 27 latus, tad viņiem ir tiesības

saņemt GMI pabalstu. Pēc statistikas datiem šajā grupā ietilpst aptuveni 70,2 tūkstoši jeb 3,0% no visiem Latvijas iedzīvotājiem.

GMI pabalsta apmērs tiek aprēķināts kā starpība starp GMI līmeni ģimenei (cilvēkam) un ģimenes (cilvēka) kopējiem ienākumiem. Pašvaldība, kurā persona reģistrējusi savu dzīvesvietu, ir tiesīga noteikt citu garantēto minimālo ienākumu līmeni, bet ne zemāku par MK noteikto.

Lai trūcīgais saņemtu pabalstu GMI līmeņa nodrošināšanai, tiek slēgta vienošanās ar viņu par līdzdalības pasākumiem — nodarbinātību, pārkvalifikāciju, piedalīšanos sabiedriski derīgos darbos, bezdarbnieka vai darba meklētāja statusa iegūšanu, kā arī atteikšanos no psihoaktīvo vielu lietošanas, ja viņam ir tāda problēma.

Lai novērstu trūcīgo ģimeņu ienākumu samazināšanos sakarā ar inflāciju (trūcīgo ģimeņu reālās pirktpējas krišanu), at-

bilstoši Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumam MK GMI līmenis ir jāpārskata katru gadu.

Atgādinām, ka pašvaldībām ir tiesības nodrošināt pamatvajadzības saviem vistūcīgākajiem cilvēkiem un ģimenēm, sniedzot ne tikai skaidras naudas izmaksas, bet arī pakalpojumu veidā — piešķirot brīvdienas, iegādājoties mācību līdzekļus, apmaksājot komunālos pakalpojumus un nodrošinot ar malku, nevis vienkārši piešķirot finansiālos līdzekļus.

● 2006. gadā rajonā dzimis 281 bērns, miruši 658 cilvēki.

## Rajonā pērn jaundzimušo skaits samazinājies

Neraugoties uz optimistiskajiem valdības deklarējumiem, bērnu piedzimšanas pabalstu palielināšanu un citiem pasākumiem, kam vajadzētu uzlabot demogrāfisko situāciju, reālā aina ir visai bēdīga. Rajonā jaundzimušo skaits pērn, salīdzinot ar 2005. gadu, ir samazinājies visās pašvaldībās, izņemot divas. Vēl trijās rādītāji palikuši tādi pat kā 2005. gadā. Pabalsti, kas domāti jaundzimuša bērna pirmajam dzīves gadam, neiztur salīdzinājumu ar tiem lielajiem izdevumiem, kas nepieciešami tālākai bērna audzināšanai – bērnudārza apmeklēšanai, mācīšanai skolā, izglītošanai augstskolās, vecāku nedrošību par nākotni, cenu un inflācijas celšanos. Bez tam Preiļu rajona jaunās māmiņas līdz dzemdībām strādā ne pārāk labi atalgotā darbā, līdz ar to arī pabalsti pēc mazuļa piedzimšanas viņām ir attiecīgi zemāki nekā Rigā vai tās tuvumā strādājošajām.

**AGLONAS PAGASTĀ** 2006. gadā šūpulītis kārts 17 jaundzimušajiem (2005. gadā – 18 bērniem). Kā informēja pagasta dzimtsarakstu nodaļas vadītāja **Inese Rutka**, iedzīvotāju skaitu papildinājušas septiņas meitenes un desmit zēni. Vecāki saviem bērniem devuši vārdus: Dagnija, Elīna, Austra, Evelīna, Līga, Viktorija, Elizabete, Niks Daniels, Pēteris, Niks Kristiāns, Ričards, Kaspars, Jānis, Maksims, Sandis, Marks Antonijs, Rinalds. Septiņām māmiņām dzimuši pirmie bērni, piecām – otrie. Divas ģimenes sagaidīja savu ceturto atvasiti, bet trijās ģimenēs pasaulē nāca piektie bērniņi. Sešiem bērniem noteikta paternitāte. Bez ziņām par tēvu reģistrēts viens mazulis.

Pagastā reģistrētas 14 laulības, septiņas no tām noslēgtas Aglonas bazilikā. 2005. gadā tika noslēgtas 20 laulības. 11 pāri laulībā devušies pirmo reizi. Divos gadījumos viens no dzīvesbiedriem laulībā devies atkārtoti. Vēl viena ģimene izveidota no dzīvesbiedriem, kam tā ir otra laulība. Mīlestības saītni savienoti cilvēki ar krietnu dzīves pieredzi, ligavai bija 67, ligavainim – 68 gadi. Aglonas pagastā pērn reģistrēti 48 nāves gadījumi (2005. gadā – 50). 19 aizgājēji bija vīrieši, 29 – sievietes. Mirušo skaitā iekļauti 13 Salenieku pansionāta iemītnieki, no kuriem sešiem dzīvesvieta bija deklarēta pansionātā, septiņiem – citās pašvaldībās.

Vecumā līdz 50 gadiem miruši pieci cilvēki, tajā skaitā viens gājis bojā nelaimes gadījumā, pārējo nāves cēlonis bija slimības. Vecumā no 51 līdz 60 gadiem miruši divi, no 61 līdz 70 gadiem – 7, no 71 līdz 80 – 17, pēc 80 gadiem – 17 cilvēki.

**JERSIKAS PAGASTĀ** padomes priekšsēdētāja un dzimtsarakstu nodaļas pārzine **Maija Spūle** sniedza informāciju, ka 2006. gadā dzimstība ievērojami samazinājusies. Iedzīvotāju skaits papildinājies par trim bērniņiem (2005. gadā piedzima deviņi). Lauris un Patrīcija savām māmiņām ir pirmie, Oliveris – otrais bērns. Mazuliši dzimuši neregistrētā laulībā, viņiem noteikta paternitāte. Pērn nav reģistrēta neviena laulība.

Miruši 14 iedzīvotāji (2005. gadā – 20).

**LĪVĀNU NOVADĀ** dzimstības rādītājs 2006. gadā nav mainījies. Kā informēja dzimtsarakstu nodaļas vadītāja **Marija Pastare**, pērn, tāpat kā aizpērn, piedzimuši 82 bērni. Iedzīvotāju skaitu papildinājuši 37 zēni un 45 meitenes. Divas ģimenes aplaimotas dubultiģi, jo tajās piedzimuši diviņi. Viena no diviņu māmiņām auklē Līgu un Jāni, otra – Amandu un Kristiānu.

Pirmais bērns piedzimis 30 ģimenēs, otrais – 35 ģimenēs. Astoņas māmiņas un tēti priecējās par savu trešo bērniņu, četrās mājās šūpulītis kārti ceturtajam bērniņam. Trīs ģimenēs bērnu skaits papildināts ar piekto mazuli. Līvānu novads var lepoties ar kuplām ģimenēm, jo vienai piedzimis sestais, bet otrai – septītais bērns. Paternitāte noteikta 24 bērniem, septiņi bērni

reģistrēti bez ziņām par tēvu.

Līvānieši saviem bērniem devuši skaistus un skanīgus vārdus. Populārākie no tiem: Lauris, Jānis, Arturs, Valērija, Ieva, Elīna, Paula, Viktorija.

Septiņi bērni kļuvuši par divu vārdu īpašniekiem: Zane Justīne, Anna Gabriela, Līva Paula, Laura Anastasija, Elīze Beatrise, Gatis Kristiāns, Rodrigo Rauls.

Mazuliši nosaukti arī retākos vārdos, piemēram, Alans, Renāts, Rendijs, Marks, Nadīne, Rebeka, Elīze, Patrīcija, Nikola, bet visneparastākais ticis kādai meitenei – Šanese.

Marija Pastare atzina, ka nevar ietekmēt vecāku domas par vārda izvēli, taču reizēm aicina pārdomāt, vai bērns Latvijas vidē nejutīs diskomfortu ar savu pārāk svešādo vārdu, vai viņam būs vārdadiena. Atbilstoši valsts likumiem tiek pieprasīts, lai izvēlētajam vārdam būtu galotne.

Laulības noslēguši 63 pāri (2005. gadā – 68). Desmit jaunie pāri jād vārdu teikuši baznīcā. Pirmajā laulībā devušies 49 vīrieši un 48 sievietes, otrajā laulībā – 14 vīrieši un 15 sievietes. Piecas laulības noslēgtas starp Latvijas pilsoņiem un ārzemniekiem. Vecākā ligava un ligavainis, kas stājās laulībā, abi atraitņi, bija pārsnieguši 65 un 70 gadu robežu.

Pagājušajā gadā dzimtsarakstu nodaļā reģistrēts 21 «zelta pāris», ģimenes, kas laulībā nodzīvojušas 50 gadus.

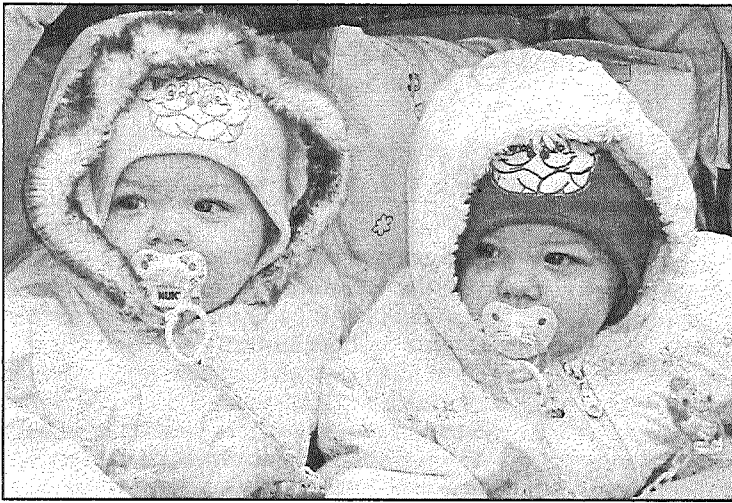
Miruši 207 novada iedzīvotāji (2005. gadā – 193), 105 vīrieši, 102 sievietes. Vecumā no 21 – 30 gadiem miris viens vīrietis, no 31 līdz 40 gadiem – septiņi vīrieši, divas sievietes, no 41 līdz 50 gadiem – 13 vīrieši, četras sievietes, no 51 līdz 60 gadiem – 16 vīrieši, trīs sievietes, no 61 līdz 70 gadiem – 26 vīrieši, deviņas sievietes, no 71 līdz 80 gadiem – 31 vīrietis, 37 sievietes, no 81 līdz 90 gadiem – septiņi vīrieši, 41 sieviete, no 91 līdz 100 – trīs vīrieši, sešas sievietes. Reģistrēta nezināma vīrieša nāve.

Miršanas cēloņi: ar sirds un asinivadu slimībām miruši 75 cilvēki, vēža intoksācijas dēļ – 36, citu slimību rezultātā – 58 iedzīvotāji. 10 cilvēki gājuši bojā nelaimes gadījumos, septiņi izdarījuši pašnāvības, 21 iedzīvotājam nāves cēlonis bija vecums.

**PELEČU PAGASTĀ** dzimtsarakstu nodaļas pārzine **Silvija Šņepste** atzina, ka pērn, salīdzinot ar aizpērn, piedzimis vairāk bērnu. 2006. gadā pasaulē nākuši pieci zēni un piecas meitenes. 2005. gadā šūpulītis kārts septiņiem mazuļiem. Pieci bērniņi savām māmiņām ir pirmdzimtie. Divi piedzimuši kā trešie, viens kā otrais, viens kā ceturtais bērns ģimenē, bet vēl viena mazulīte ir sestā savu brāļu un māsu pulcīnā. Pagasta jaundzimušajiem doti vārdi: Irina, Evija, Sofija, Liene, Amanda, Renārs, Maksims, Kristofers, Denis, Dmitrijs.

Diviem bērniem noteikta paternitāte, pārējie dzimuši reģistrētā laulībā.

Nodibinātas trīs ģimenes (2005. gadā – divas). Divi pāri devušies



pirmajā laulībā. Trešo ģimeni izveidojis pāris, no kuriem vienam ir atkārtota laulība. Abi dzīvesbiedri pārkāpuši 50 gadu sliekšnim.

No dzīves šķirušies 16 iedzīvotāji (2005. gadā – 12), deviņi vīrieši, septiņas sievietes. 44 gadus vecs vīrietis gāja bojā tragiskā negadījumā. Slimība novedusi kapā 56 gadus vecu vīrieti. Pārējie aizgājēji bija sasnieguši 60 gadu vecumu. Vecākās iedzīvotājas, kas pērn devās mūžībā, nodzīvojušas līdz 91 un 97 gadiem.

**PREIĻU NOVADA** dzimtsarakstu nodaļas inspektore **Ināra Casno** informēja, ka pērn reģistrēti 111 jaundzimuši bērni, tikpat, cik 2005. gadā. Pasaulē nākuši 54 zēni un 57 meitenes. 73 bērniem abi vai viens no vecākiem savu dzīvesvietu deklarējuši Preiļos, trijiem – Aizkales pagastā, 13 – Preiļu pagastā. Daudzi vecāki savus bērnus reģistrē pēc dzimšanas vietas, tāpēc 14 bērniņi, kas pasaulē nākuši Preiļu dzemdību nodaļā, reģistrēti Preiļu dzimtsarakstu nodaļā.

28 bērni dzimuši neregistrētā laulībā, viņiem noteikta paternitāte. Dokumentus bez ziņām par tēvu saņēmuši 12 bērni.

Trīs jaundzimušās nosauktas par Viktoriju, trīs – par Liānu. Iedzīvotāju skaitu papildinājušas arī divas Alises, Anastasijas, Luizes, Samantas, Valērijas. Zēniem populārākie vārdi ir Aleksandrs un Ēriks, ko vecāki izvēlējušies pa trim reizēm. Piekrišana bijusi arī vārdiem Nikita, Toms, Marks, katrs no tiem dots diviem zēniem.

Sešiem bērniem doti divi vārdi: Aurēlija Melānija, Laine Līga, Patrīcija Paula, Dans Kristis, Gustavs Klāvs, Jānis Lauris.

Pie neierastiem vārdiem pieskaitāmi Alita, Rima, Rusalina, Emerita, Jasmīne, Platons, Radža.

Reģistrētas 64 laulības (2005. gadā – 69). 11 pāri salaulājušies baznīcā. Pirmajā laulībā stājušies 39 pāri, atkārtotā – deviņi pāri. 16 gadījumos atkārtotā laulībā stājās viens no dzīvesbiedriem.

Vecākajam pārim, kas stājās laulībā, bija vairāk nekā 70 gadu.

Mūžībā devušies 164 iedzīvotāji (2005. gadā – 165). 34 aizgājēji reģistrēti pēc miršanas vietas, kas bija Preiļu slimnīca, bet viņu dzīvesvieta bija citās pašvaldībās. Vecumā līdz 10 gadiem miris viens, no 19 līdz 50 gadiem – astoņi vīrieši un četras sievietes, no 51 līdz 60 gadiem – 16 vīrieši un septiņas sievietes, no 61 līdz 70 gadiem – 23 vīrieši un 12 sievietes, vecumā virs 71 gada – 31 vīrietis un 59 sievietes.

**RIEBIŅU NOVADA** dzimtsarakstu nodaļas vadītāja **Monika Lituaniece** sniedza informāciju, ka pašvaldībā reģistrēts 31 jaundzimušais. 2005. gadā jaundzimušo skaits bija 37. Novada iedzīvotāju skaitu papildinājuši 20 zēni un 11 meitenes. Sešās ģimenēs dzimis pirmais

bērns, 12 ģimenēs – otrais, septiņi jaundzimušie papildinājuši trīs un vairāk bērnu ģimenes. 23 mazuliši ir latviešu, pārējie – citu tautību pārstāvji.

Vecāki savām atvasēm devuši populārus un skanīgus vārdus: Marta, Mairita, Samanta, Viktorija, Anija, Karina, Gatis, Matīss, Raivis, Andris, Viktors, Maksims, Vadims, Jānis. Trīs bērni kļuvuši par divu vārdu īpašniekiem: Meldra Madara, Marta Oļesja, Ģirts Kristijs. Viena no mazulītēm nosaukta neierastā vārdā – Himēna.

Vairāki no bērniem dzimuši neregistrētā laulībā, bērniem noteikta paternitāte.

2006. gadā reģistrētas 28 laulības (2005. gadā – 25). Lielākajai daļai no dzīvesbiedriem tās bijušas pirmās laulības.

Svinētas arī dzintara un sudraba kāzas.

Mirušo skaits, salīdzinot ar 2005. gadu, samazinājies. Pērn mūžības ceļos devušies 132 novada iedzīvotāji, 2005. gadā – 141. Starp aizgājējiem bija 60 sievietes, 72 vīrieši. Pensijas vecumu bija sasnieguši 108 aizgājēji. Gados jaunākie miruši sakarā ar slimībām, pārmērīgas alkohola lietošanas un citu iemeslu dēļ. Mirušo skaitu papildina arī neilgi pēc piedzimšanas miris bērniņš.

Galēnu pagastā pērn miruši 19, Silajānu – 8, Sijukalna – 15, Stabulnieku – 23, Riebiņu – 29, Rušonas pagastā – 36 iedzīvotāji. Divi cilvēki, kuru miršana reģistrēta Riebiņu novadā, bija citu pašvaldību iedzīvotāji.

Vidējais iedzīvotāju miršanas vecums pērn Riebiņu novadā bija 72 gadi, vīriešiem – 66, sievietēm – 78 gadi.

**RUDZĀTU PAGASTU** stārķis pērn gadu apciemojis četras reizes, atnesot divus jaundzimušus zēnus un divas meitenes. (2005. gadā pagastā piedzima deviņi bērni). Dzimtsarakstu nodaļas pārzine **Ruta Kliņķe** informēja, ka Madara savai māmiņai ir pirmais bērns, Rinalds – otrais, Jānis – trešais, bet Rēzija savā ģimenē – ceturta atvasite. Vienam no bērniem noteikta paternitāte.

Pagastā pērn nav nodibināta neviena jauna ģimene (2005. gadā – viena).

Miruši 17 iedzīvotāji (2005. gadā – 16). Aizsaulē ceļos devušās desmit sievietes un septiņi vīrieši. 15 aizgājēji bija sasnieguši pensijas vecumu, divi – vecumā no 30 līdz 40 gadiem. Viens no aizgājējiem miris nedabīgā nāvē.

Diviem pagasta iedzīvotājiem veikta uzvārda maiņa.

**SAUNAS PAGASTĀ** demogrāfiskā situācija pērn ir ievērojami pasliktinājusies. Kā informēja dzimtsarakstu nodaļas pārzine **Jadvīga Čiša**, 2006. gadā reģistrēta divu (2005. gadā – četru) bērniņu dzimšana. Jaundzimušais Emīls savai māmiņai ir pirmais, Arta – otrais

bērns. Mazuliši dzimuši reģistrētās laulības. Bērniņš dzimis arī ārzemēs strādājošai pagasta iedzīvotājai.

Jau divus gadus pēc kārtas pagastā nav nodibināta neviena jauna ģimene.

Aizsaulē ceļos devušies 20 iedzīvotāji (2005. gadā – 24), deviņas sievietes un 11 vīrieši. Nelaimes gadījumā bojā gājis 47 gadus vecs vīrietis. Vairums no pārējiem mirušajiem bija sasnieguši pensijas vecumu.

**SUTRU PAGASTĀ** 2006. gadā reģistrēta četru (2005. gadā – sešu) bērnu piedzimšana. Tās visas ir meitenes, kam doti vārdi Lina, Alise, Karina, Olga. Divas no meitenēm savām māmiņām ir pirmie bērni, divas piedzimušas kā otrā un trešā atvase. Viens no bērniem dzimis neregistrētā laulībā, viņam noteikta paternitāte. Pagasta dzimtsarakstu nodaļas vadītāja **Danuta Borovska** informēja, ka kopumā Sutru iedzīvotājiem dzimuši vairāk bērnu, taču viņi reģistrēti citur. Vienas pagasta ģimenes jaundzimušais reģistrēts Rēzeknē, divi bērni dzimuši ārzemēs, kur arī reģistrēti.

Pērn nodibinātas divas jaunas ģimenes (2005. gadā – viena). Viena no tām salaulājās vietējās Znotiņu draudzes baznīcā, kas bija liels notikums. Šajā baznīcā laulības notiek ļoti reti, un tiek uzskatīts, ka tas bija otrais šeit laulātais pāris.

Mūžībā devušies astoņi pagasta iedzīvotāji, viens vīrietis un septiņas sievietes (2005. gadā – 17). Jaunākajam no mirušajiem bija 44 gadi, nāves cēlonis – slimība.

**VĀRKAVAS NOVADA** dzimtsarakstu nodaļas vadītāja **Antoņina Rušina** informēja, ka novadā reģistrēta 14 bērnu dzimšana, kas ir par vienu vairāk nekā 2005. gadā. Pasaulē nākuši septiņi puikas un tikpat meitenes. Ieva, Līva, Rinalds un Toms savām māmiņām ir pirmie bērni, Linda, Lauma, Liliāna, Ervīns, Iluta – otrie. Milana un Lauris piedzimuši kā sestie bērni, Ričards un Rodrigo Rainers ir trešās, Daumants – ceturta atvase. Pieci no bērniem dzimuši neregistrētā laulībā, viņiem noteikta paternitāte.

Nodibinātas trīs jaunas ģimenes (2005. gadā – divas). Vienu ģimeni nodibinājis pāris, no kuriem neviens pirms tam laulībā nav sastāvējis. Otrā jaunajā ģimenē laulības gan vīrietim, gan sievietei bijušas atkārtotas. Trešajā ģimenē sievietei laulības bija atkārtotas, vīrietim – pirmās.

Aizsaulē ceļos pavadīti 23 iedzīvotāji (2005. gadā – 33). Starp aizgājējiem 11 bija sievietes. Miruši pārsvarā veci cilvēki. Vecākajām aizgājējām bija 95 un 94 gadi.

**VĀRKAVAS PAGASTU** stārķis pērn apciemojis trīs reizes, atnesot četrus bērniņus: Rūdi Matīsu, Valēriju un diviņus Samantu un Niku. Arī 2005. gadā pagasta piedzima četri mazuli. Valērija savai māmiņai ir trešais bērns, visi pārējie – pirmie. Kā informēja dzimtsarakstu nodaļas pārzine **Lūcija Armane**, bērni dzimuši neregistrētā laulībā, un viņiem noteikta paternitāte.

Pērn reģistrēta viena jauna ģimene. Abi dzīvesbiedri – astoņpadsmitgadīgā meitene un pāris gadus vecākais jaunietis laulībā stājās pirmoreiz.

Miruši deviņi iedzīvotāji (2005. gadā – 14). Starp aizgājējiem bija sešas sievietes. Divi jaunākie aizgājēji, kas miruši slimības dēļ, bija dzimuši 1949. gadā. Pārējie bija vecumā no 68 līdz 93 gadiem. Vecākā aizgājēja bija dzimusi 1913. gadā.

Informāciju sagatavoja L.Rancāne

## Izmaiņas skaidras naudas darījumu deklarēšanā

No 2007. gada 1. janvāra stājušies spēkā grozījumi likumā «Par nodokļiem un nodevām». Saskaņā ar grozījumiem nodokļu maksātāji, arī individuālie komersanti, izņemot fiziskās personas, katru mēnesi līdz 15. datumam deklarē visus iepriekšējā mēneša laikā savstarpēji skaidrā naudā veiktos darījumus (neatkarīgi no tā, vai darījums notiek vienā vai vairākās operācijās), kuru summa pārsniedz 3000 latu.

Atbildība par skaidrā naudā veikto darījumu nedeklarēšanu un lietošanas ierobežojumu neievērošanu ir noteikta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā.

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodekss papildināts ar jaunu 159.7 pantu un ar 2007. gada 1. janvāri paredz administratīvo atbildību par šādiem pārkāpumiem:

➤ Par skaidrā naudā veikto darījumu nedeklarēšanu, ja darījumu summa pārsniedz mēnesi Ls 3000, bet nepārsniedz Ls 10 000, izņemot kuģu un gaisakuģu aģentēšanas komercsabiedrību darījumu un starptautisko autopārvadājumu un kravas ekspedīcijas darījumus, — uzliek naudas sodu juridiskajām personām 5% apmērā no nedeklarētās summas.

➤ Par skaidrā naudā veikto kuģu un gaisakuģu aģentēšanas komercsabiedrību darījumu un starptautisko autopārvadājumu un kravas ekspedīcijas darījumu nedeklarēšanu, ja darījumu kopsumma pārsniedz mēnesi Ls 10 000, — uzliek naudas sodu juridiskajām personām 10% apmērā no nedeklarētās summas.

➤ Par darījuma veikšanu skaidrā naudā, ja darījuma summa pārsniedz Ls 10 000, izņemot kuģu un gaisakuģu aģentēšanas komercsabiedrību darījumu un starptautisko autopārvadājumu un kravas ekspedīcijas darījumus, — uzliek naudas sodu juridiskajām personām 15% apmērā no darījuma summas.

➤ Par skaidrā naudā veikto darījumu deklarēšanu, pārkāpjot nodokļu normatīvajos aktos noteikto deklarāciju iesniegšanas termiņu, — uzliek naudas sodu juridiskajām personām no Ls 100 līdz Ls 500.

I.Geriņa,  
VID LRI biroja priekšiece

## Maina periodu zemes bāzes vērtību piemērošanai

Ministru kabinets pieņēma grozījumus kadastrālās vērtēšanas noteikumos, kuri paredz pagarināt pārejas periodu zemes bāzes vērtību piemērošanai līdz 2010. gada 1. janvārim, nevis līdz šī gada janvārim, kā tas bija noteikts līdz šim.

Grozījumus kopīgi izstrādājuši Tieslietu ministrijas un Valsts zemes dienesta speciālisti.

Kā teikts TM sagatavotajā paskaidrojuma rakstā, grozījumi izstrādāti, lai nodrošinātu kadastrālo vērtību aprēķinu zemei, kurai būs noteikti jaunie nekustamā īpašuma lietošanas mērķi – pagaidu atļautā zemes izmantošana sakņu dārziem un/vai sportam un atpūtai apriktas dabas teritorijas. Grozījumi nepieciešami, lai būtu likumīgs pamats jauno lietošanas mērķu ieviešanai un zonējumu izstrādei. Pašlaik spēkā esošie noteikumi paredz jauno vērtību bāzi tikai ēkām un inženierbūvēm, bet neparedz jaunu vērtību bāzi zemei, tādēļ nepieciešams pagarināt pārejas periodu zemes bāzes vērtību piemērošanai līdz 2010. gada 1. janvārim.

Noteikumu projekts neietekmē valsts budžetu, jo šajos grozījumos paredzēto darbību realizācijai nav nepieciešams papildus finansējums.

## MK pagarina privatizācijas ierosinājumu izskatīšanas termiņu

28. decembrī Ministru kabinets atbalstīja Ekonomikas ministrijas priekšlikumu pagarināt privatizācijas ierosinājumu, kas iesniegti laika posmā no 2006. gada 1. jūlija – 2006. gada 31. augustam, izskatīšanas termiņu līdz vienam gadam, apstiprinot MK noteikumu projektu «Grozījums Valsts un pašvaldību īpašumu privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likumā», kas tika sagatavots saskaņā ar Latvijas Republikas Satversmes 81. pantu, «Novadnieku» informē Ekonomikas ministrijas sabiedrisko attiecību nodaļa.

Laika posmā no 2006. gada 1. jūlija – 2006. gada 31. augustam tika saņemts gandrīz 70% no šobrīd reģistrētajiem privatizācijas ierosinājumiem par valsts īpašumiem un, piemēram, Rīgas pašvaldībā – 77% un Jūrmalā – arī 70%. Saskaņā ar Valsts un pašvaldību īpašumu privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likumu, privatizācijas ierosinājumu izskatīšanas termiņš ir 4 mēneši no privatizācijas ierosinājumu reģistrēšanas brīža. Noteiktajā termiņā nav izskatīts un pieņemts attiecīgs lēmums par daudziem iesniegtajiem privatizācijas ierosinājumiem:

1) Ministru kabinets — par 855 pri-

vatizācijas ierosinājumiem;

2) Rīgas pilsētas dome — par 9776 privatizācijas ierosinājumiem;

3) Jūrmalas pilsētas dome — par 444 privatizācijas ierosinājumiem.

Privatizācijas ierosinājuma izskatīšana pastāv virkne objektīvu problēmu, kas traucē ievērot likumā noteikto termiņu, t.sk.:

1. liels skaits iesniegto privatizācijas ierosinājumu augusta mēnesī;

2. pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 43. panta ceturto daļu un 56.panta otro daļu un likuma «Iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtība valsts un pašvaldību institūcijās» 8. panta pirmo daļu, privatizācijas ierosinājuma reģistrā 2006. gadā 31. augustā ir reģistrēti privatizācijas ierosinājumi, ko faktiski institūcijas ir saņēmušas pēc minētā datuma, t.sk. atsevišķos gadījumos pat novembrī;

3. no valsts un pašvaldību institūcijām ir laiktīlīgi saņemti pieprasītās izziņas, piemēram, par īpašuma sastāvu, izmantošanas mērķi vai nekustamā īpašuma dališanu;

4. trūkst dokumentu par valsts īpašuma sastāvā esošo ēku piederību;

5. nekustamā īpašuma sastāvā ir dzīvokļi, valsts meža zeme vai zeme, kas atrodas aizsargjoslā;

6. jāidentificē privatizācijas ierosinājuma minētais valsts īpašums, t.sk. jāpieprasa no iesniedzēja papildus informācija;

7. privatizācijas ierosinājums ir iesniegts par noteiktu daļu no īpašuma.

**Informācija par saņemtajiem privatizācijas ierosinājumiem**

Piemēram, Privatizācijas aģentūras vestajā privatizācijas ierosinājuma reģistrā ir reģistrēti 1478 privatizācijas ierosinājumi, tai skaitā pēc 2006. gada 15. augusta 1022 privatizācijas ierosinājumi, par 1811 valsts īpašuma objektiem un valstij piederošiem vai piekrietošiem neapbūvētiem zemesgabaliem, t.sk. pēc 2006. gada 15. augusta par 1476 valsts īpašumiem.

Savukārt, Jūrmalas pilsētas domes vestajā privatizācijas ierosinājuma reģistrā ir reģistrēti 745 pašvaldības privatizācijas ierosinājumi, tai skaitā š.g. augusta mēnesī vien reģistrēti 526 privatizācijas ierosinājumi, no kuriem 276 privatizācijas ierosinājumi reģistrēti 2006. gada 31. augustā.

Bet Rīgas pilsētas domes vestajā privatizācijas ierosinājuma reģistrā reģistrēti 10470 privatizācijas ierosinājumi, tajā skaitā pēc 2006. gada 1. augusta 8030 privatizācijas ierosinājumi.

Nemot vērā saņemto privatizācijas ierosinājumu lielo skaitu, Ekonomikas ministrija saskaņā ar Latvijas Republikas Satversmes 81. pantu sagatavoja grozījumus Valsts un pašvaldību īpašumu privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likumā, lai šo ierosinājumu izskatīšanas termiņu pagarinātu.

## Izmaiņas Dabas resursu nodokļa likumā

2006. gada 19. decembrī pieņemti grozījumi Dabas resursu nodokļa, kas paredz gan izmaiņas dabas resursu nodokļa pārskatu iesniegšanas kārtībā, nodokļa likmēs, gan arī paplašinās ar nodokli apliekamo preču klāsts. Izmaiņas ir arī jautājumos, kas saistīti ar izlietotā iepakojuma apsaimniekošanu un reģenerācijas normu izpildi, kā arī ar piemērotajām nodokļa atlaidēm uzņēmumiem, kas piemēro videi kaitīgo preču apsaimniekošanas sistēmu, «Novadnieku» informē Valsts vides dienesta Daugavpils RVP direktora vietniece Inese Lapiņa.

Saskaņā ar grozījumiem likumā noteikts, ka nodokļa maksātājs līdz ceturksnim sekojošā nākamā mēneša 20. datumam iesniedz attiecīgajai Valsts ieņēmumu dienesta teritoriālajai iestādei pārskatu par aprēķināto dabas resursu nodokli par iepriekšējo ceturksni, izņemot gadījumus, kad pārskats par iepriekšējo gadu iesniedzams līdz nākamā gada 20. janvārim (neveicot saskaņošanu reģionālajās vides pārvaldēs).

Valsts Vides dienesta Daugavpils reģionālā vides pārvalde atgādina, ka

nodokļa maksātājiem, kas veic C kategorijas piesārņojošās darbības (VVD Daugavpils reģionālajā vides pārvaldē saņemusi C kategorijas piesārņojošās darbības apliecinājumus katlu māju, kokzāģētavu, degvielas uzpildes staciju, attīrīšanas iekārtu, autoremontdarbnīcu, dzīvnieku novietņu, lopkautuvju un citu iekārtu darbībai) līdz 2007. gada 10. janvārim Valsts vides dienesta Daugavpils reģionālajā vides pārvaldē jāiesniedz deklarācija par veiktajām C kategorijas piesārņojošām darbībām 2006. gadā un arī pirmo reizi jāmaksā dabas resursu nodoklis par 2006. gadu.

Deklarācijas forma ir noteikta 2006. gada 20. jūnijā Ministru kabineta noteikumu nr. 504 «Dabas resursu nodokļa aprēķināšanas un maksāšanas kārtība» 5. pielikumā. Nodokļa maksātājs nodrošina savas darbības radītā piesārņojuma veida un apjoma uzskaiti.

Ja iekārtu operatori veic C kategorijas piesārņojošās darbības nozarēs, attiecībā uz kurām vides aizsardzības normatīvajos aktos nav noteiktu nosacījumu un nav arī iespējams aprēķināt piesārņojošo vielu apjomu, nodokļa apmērs ir 50 latu gadā par katru darbību, kurai ir saņemts C kategorijas piesārņojošās darbības apliecinājums.

Būtiskas izmaiņas ir arī Likuma 12.

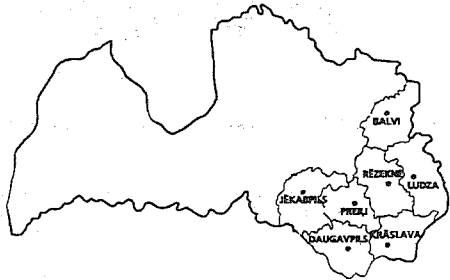
pantā, kas runā par dabas resursiem, kas iegūti pazemes un virszemes objektu būvniecībā, virszemes ūdensobjektu ierīkošanā, padziļināšanā vai tīrīšanā.

VVD Daugavpils reģionālā vides pārvalde atgādina, ka operatoriem, kam izsniegta piesārņojošās darbības A vai B kategorijas atļaujas vai C kategorijas apliecinājums (ja tas ir noteikts apliecinājumā), atļauja gaisu piesārņojošo vielu emisijai no stacionārajiem avotiem, ūdens resursu lietošanas atļauja, ūdens lietošanas atļauja vai derīgo izrakteņu karjeru izmantošanas atļauja, jebkādas atkritumu apsaimniekošanas atļaujas, jāaizpilda un jāiesniedz VVD Daugavpils RVP Valsts statistikas pārskati «Nr. 2 — Gaisa. Pārskats par gaisa aizsardzību» – līdz 2007. gada 20. janvārim, «Nr. 2 — Ūdens. Pārskats par ūdens resursu lietošanu» — līdz 2007. gada 31. janvārim un «Nr. 3. Pārskats par atkritumiem» – līdz 2007. gada 15. februārim.

Valsts statistikas pārskatu veidlapas var saņemt VVD Daugavpils RVP Preiļu sektorā Preiļos, A. Paulāna ielā 1a 4. kabinetā (tālrunis 5322810) vai elektroniski <http://www.meteo.lv/public/27996.html>.



# KAIMINU RAJONOS



## «Latvijas lepnums 2006» arī Jēkabpils rajonā

Laikraksta «Diena» un TV3 organizētajā akcijā «Latvijas lepnums 2006» atzīnību starp 10 finālistiem ieguvušas arī divas sievietes no Jēkabpils rajona – Ilga Narbutē no Gāršenes un Rudite Urbacāne no Elkšņiem. Ilga saņēma apbalvojumu nominācijā «Vairāk nekā prasa pienākums», bet Rudite – nominācijā «Skolotājs».

«Brīvā Daugava»

## BALVU RAJONĀ

### Viļakas katoļu baznīcas korim – 100

Klusi un bez īpašām svīnībām 2006. gadā pagājusi Viļakas katoļu baznīcas kora simtgades jubileja. Dievkalpojumi Viļakā nav iedomājami bez kora skaistās dziedāšanas varoņu ērģeļu skaņu pavadījuma. Un tā – 100 gadus, visos laikos un pie visām varām.

1891. gadā iesvētīja tagadējo Viļakas katoļu baznīcas ēku.

Dziedājumi dievkalpojumu laikā, protams, notika gan jaunajā, gan pirms tam arī iepriekšējā baznīcā, dziedāja draudzes locekļi, atsevišķas dziedātāju grupas, bet profesionāli sagatavota kora nebija līdz pat 20. gadsimta sākumam.

1905. gadā, dekāna Jāzeps Jassas aicināts, Viļakā sāka strādāt ērģelnieks, Krāslavas pusē 1878. gadā dzimušais Jāzeps Krivāns – viens no ievērojamākajiem Latgales ērģelniekiem. Muzikālo izglītību viņš ieguvis Polijā, Varšavas Tautas konservatorijā. 1905. gadā viņš sāka strādāt Viļakā un jau 1906. gadā nodibināja pastāvīgu baznīcas kori, aktīvi piedalījās arī vietējā sabiedriskajā dzīvē. 1914. gadā viņu pārcēla uz Līvāniem, darbojās arī citās draudzēs, bet visilgāk, līdz pat sava garā mūža beigām (miris 1972. gadā), viņš strādāja Rēzeknes baznīcā. Rēzeknē viņš nodibināja arī jauno ērģelnieku skolu, savas dzīves laikā

sagatavojis vairāk nekā simts jauno ērģelnieku.

Viļakas baznīcas koris turpināja pastāvēt arī Pirmā pasaules kara un revolūcijas laikā, bet īpaši kora darbība uzplauka un plašs dziedātāju skaits bija pirmās Latvijas brīvvalsts laikā. Korī dziedāja pat vairāk nekā 50 dalībnieki. Lielos baznīcas svētkos un bīskapa vizitācijās kora dziedājumu kuplināja arī pūtēju orķestris. Šeit lieli nopelni ir ērģelniekiem, īpaši Pēterim Sarkanam, kurš Viļakā strādāja līdz 1934. gada maijam. Viņš bija iemīļots ērģelnieks, mīlēja Viļakas pusi. Kora darbību vienmēr no sirds atbalstījuši Viļakas dekāni, īpaši jāatzīmē dekāns Alfons Vaivods, kurš Viļakā kalpoja no 1933. līdz 1942. gadam.

Pēc tam un Otrā pasaules kara gados Viļakā strādāja Antons Kovalevskis, pēc kara – neilgu laiku – Pāvils Začs. Pēc tam ar Viļaku savu darba dzīvi saista ievērojams ērģelnieks, kuru diriģents un komponists Francis Logins. Lai arī bija padomju laiks, koris atkal kļuva īpaši kupls un profesionāls.

Mūzikas speciālistu un diriģentu peckara gados ļoti trūka. F. Logins vadīja korus arī Kupravas un Liepnas draudzēs. 1945. gadā viņu uzaicināja strādāt par dziedāšanas skolotāju Viļakas vidusskolā. Viņš vadīja korus gan Viļakas kultūras namā, gan Kupravā, bija neiztrūkstošs virsdiriģents vairākos Balvu rajona Dziesmu svētkos, daudz komponēja. 1956.

gadā toreizējā vadība cienījamajam diriģentam skaidri pateica, ka savienot darbu skolā un baznīcā vairs nebūs iespējams. F. Logins palika skolā, bet baznīcā par ērģelnieku sāka strādāt Antons Andžāns – dzīvespriecīgs, bet arī prasīgs un stingrs ērģelnieks. Pēc viņa nāves 1977. gadā Viļakas baznīcā atgriezās F. Logins, jo bija pienākuši pensijas gadi, bet 1989. gadā saasinājās veselības problēmas, no iemīļotā darba nācās aiziet, lai gan arī turpmāk iespēju robežās viņš palīdzēja baznīcu korim. Dekāns Pēteris Vilcāns meklēja tikpat izcilu ērģelnieku, to atrada Gulbenē – Staņislavu Baranovski – unikālu personību Latgalē, ne tikai ērģelnieku, bet arī komponistu. Viņa darbības laikā Svētās Mises dziedājumi latīņu valodā tika aizstāti ar dziedājumiem latviešu valodā. Ražīgais darbs turpinājās līdz pat 2003. gadam, kad veselības stāvoklis vairs neļāva ik nedēļu mērot ceļu no Gulbenes līdz Viļakai, bet, par laimi, viņa vadībā ērģeļu spēles pamatus bija apguvušas Janīna Dukalska un Maruta Piškeviča, kura pašlaik strādā par ērģelnieci Viļakas baznīcā, šo darbu apvienojot ar mūzikas skolotājas pienākumiem Viļakas pamatskolā un mūzikas skolā.

Koris joprojām skan. Pašlaik tā repertuārā ir septiņi Svētās Mises dziedājumu veidi, himnas un daudz dziesmu. Tagad kori ir 17 dziedātāji un ērģelniece.

### Atklāj noziedzīgas grupas ieroču un municijas glabātuvi

Organizētās noziedzības apkarošanas pārvalde (ONAP) Balvu rajonā atklājusi kādas organizētas noziedzīgas grupas nelegālu ieroču un municijas glabātuvi. Izmeklēšanas laikā iegūta informācija liecina, ka grupa nodarbojās ar pasūtījuma slepkavībām, kā arī svešas mantas bojāšanu, izmantojot nelegālas sprāgstvielas, ieročus un municiju. Pērnā gada 27. decembrī ONAP darbinieki, veicot operatīvās un izmeklēšanas darbības kādā lauku mājā vienā no Balvu rajona pagastiem, viena no noziedzīgās grupas dalībnieka, 1963. gadā dzimuša vīrieša dzīvesvietā, atrada un izņēma piecus lādīņus, trīs minas, divus detonatorus, 21 granātu un vairāk nekā 400 patronas. Pēc izmeklētāju rīcībā esošās informācijas, lādīņu un minu sprāgstviela tika izmantota paštaisīto spridzināmo ietaišu izgatavošanai.

Pērn 20. oktobrī ONAP darbinieki minēto vīrieti, kurš bija pasludināts meklēšanā par noziegumu izdarīšanu, aizturēja par personu nosūtīšanu uz ārvalstīm seksuālai izmantošanai, kas izdarīta organizētā grupā. Viņam piemērots drošības līdzeklis – apcietinājums. Pēc policijas darbinieku

ricībā esošās informācijas, tieši šo vīrieti varētu uzskatīt par nelegālo ieroču un municijas glabātuvē saimnieku.

Turpinot izmeklēšanu, ONAP darbinieki pārtrauca stabilas organizētas grupas noziedzīgo darbību, kas bija saistīta ar vairākiem vardarbīgiem noziegumiem, tai skaitā pasūtījuma slepkavību izpildīšanu. Kopumā ONAP darbinieki noskaidroja un aizturēja 10 organizētās noziedzīgās grupas dalībniekus. Gan pērn, gan aizpērn atklāti vairāk nekā 10 noziegumi, kurus izdarīja minētā noziedzīgā grupa.

Izmeklēšanas laikā ONAP darbinieki, veicot sankcionētas kratīšanas noziedzīgās grupas dalībnieku dzīvesvietās, atrada un atsavināja 20 šaujamo ieročus, tai skaitā bisi ar apgrieztu stobru un karabīni ar optisko tēmekli, 908 dažāda kalibra patronas, piecus detonatorus, 350 gramus trofīla, 2 spridzināšanas ierīces un rokas granātu F – 1.

Izmeklēšanas laikā noskaidrots un izsludināts meklēšanā grupas organizators, agrāk tiesāts, 1964. gadā dzimis vīrietis.

Turpinās izmeklēšana un operatīvās darbības ar mērķi noskaidrot vēl citus noziedzīgās grupas dalībniekus, kā arī iegūt pierādījumus par citiem noziedzīgās grupas dalībnieku izdarītajiem noziegumiem.

«Vaduguns»

## KRĀSLAVAS RAJONĀ

### Tālais ciemiņš no Taizemes

Mākslas personālīstādes jau kļuvušas par ierastu parādību Varavīksnes vidusskolā. Arī pēdējā izstādē skatāmi 15 darbi. To autors apmeklē mākslas skolu un mil, ka viņu sauc izdomātā vārdā – Bests, jo šo zēnu uzrunāt taizemiešu valodā ir visai sarežģīti – Katikorns Kamalratanacombats. Starp citu, viņš ir piektais ciemiņš no Taizemes, kurš ieradies mācīties Krāslavā saskaņā ar audzēkņu apmaiņas programmu. Sagādījies arī tā, ka Besta tautiete pašlaik mācās Dagdā.

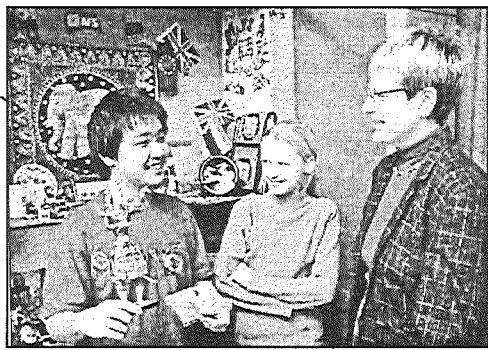
Besta pagaidu vecāki ir Jāzeps un Ērika Dobkeviči, kuri velta lielu uzmanību savam aprūpējamajam, deva viņam iespēju apmeklēt mākslas skolu, kā arī iepazīties ar vietējam kultūras tradīcijām.

Sarunas parasti notiek angļu valodā, taču Bests skolā apgūst arī krievu valodu. Viņa skolotāja Ludmila Senčenkova teic: «Taizemes skolēniem raksturīga sevišķa citība, kā arī tēva, mātes un vecāku cilvēku cieņa.» Mērķtiecīgs jauneklis, ļoti centīgs mācībās, sapņo kļūt par farmaceitu, tā pusi raksturo angļu valodas skolotāja Jelena Klīmova.

Besta Latvijas «brālis» Jānis Dobkevičs, kurs pats apmaiņas programmas ietvaros mācījies Vācijā, pastāvīgi rūpējas par savu vienaudzi. Jaunietis ir apveltīts ar uzmanību un viņam paveras plašas iespējas iepazīties ar krievu un latviešu, latgaliešu un baltkrievu tautas tradīcijām.

Apdāvinātā skolēna gleznas ir oriģinālas un izsmalcinātas. Tajās redzami Taizemes sižeti, Latvijas iespaidi.

«Ezerzeme»



● Taizemes jauniešs Bests (no kreisās) uz Krāslavu atvedis un skolas muzejam uzdāvinājis savas valsts karogu, karti, grāmatas un nacionālos suvenīrus.

## JĒKABPILS RAJONĀ

### Meklē risinājumus rindu mazināšanai pie ārstiem

Jēkabpils rajona padome uzklauzīja slimnīcas direktora vietnieces medicīniskajos jautājumos Rutas Miķelsones ziņojumu, ka līdz šim rajonā valdījusi visai liberāla kārtība, kādā, apejot ģimenes ārstu, varēja iegūt norīkojumu pie speciālista. Tagad esot izstrādāti stingrāki noteikumi, ņemot vērā valsti noteikto kārtību, un pie speciālistiem varēs tikt vienīgi ar ģimenes ārsta norīkojumu. Tas darīts, lai samazinātu rindas uz modernajiem izmeklējumiem.

Kā vienu no problēmām ārste minēja mediķu lielo noslogojumu. Tie paši speciālisti strādā gan ambulatorijā, gan stacionārajā nodaļā. Viņa norādīja, ka rindu samazināšanai piesaistīts daudz ārstu no citām vietām – Līvāniem, Rīgas, Kokneses. Ir jādomā, kā papildus piesaistīt jaunus speciālistus.

Rajona padomes locekļi secināja, ka būšot nopietni jāsāk domāt, kā piesaistīt jaunus ārstus ar speciāliem kredītiem un dzīvokļu piedāvājumiem.

### Tuberkulozes slimniekiem būs pārtikas pakas

Palīdzību domei lūdza rajona centrālās slimnīcas tuberkulozes nodaļas vadība, informējot, ka slimības izplatības ziņā Jēkabpils ieņem vienu no pirmajām vietām valstī. Mediķi aicināja rast iespēju ar pabalstiem stimulēt apmeklēt ārstu un saņemt zāles tos pacientus, kuri var ārstēties ambulatori, bet bieži vien to nedara.

Komitejas locekļi ilgi sprieda un vairāku sēžu garumā apsvēra vairākus variantus, pat iespēju finansēt tuberkulozes nodaļas darbinieku transporta izdevumus, ja viņi slimniekiem zāles piegādās mājās. Beidzot atzina, ka būs vien jādod pārtikas pakas.

Ja turbekulozes slimnieks, kuram noteikta ambulatora ārstēšanās, sociālajā pārvaldē uzrādīs aizpildītu veidlapu, kas apliecinās, ka viņš regulāri dodas pēc zālēm, viņam nedēļā pienāksies septiņus latu vērtā pārtikas pakas.

### «Miķelāni» pārdod cūkas Krievijai

Akciju sabiedrība «Jēkabpils labība», kam pieder lielākais Latvijas cūku komplekss «Miķelāni», sākusi pārdot dzīvās cūkas kādai Maskavas kompānijai. Uzņēmuma ģenerāldirektors Andrejs Runčs stāsta, ka partneris, ar ko jēkabpilieši tagad sadarbojas, spēj izpildīt visas Latvijas puses prasības. Pirmā un galvenā ir par 100% priekšapmaksu.

— Krievu kolēģi ir ļoti apmierināti ar gaļas kvalitāti. Pārdošanas noteikumi mums ir ļoti izdevīgi. Kad saņemam naudu, tikai tad Biržos tiek iekrautas cūkas, — teic ģenerāldirektors. Pārdošanas cenu viņš neatklāj, taču zināms, ka tā ir izdevīgāka par vietējā tirgus zemajām cenām, kas pašlaik ir ap 0,75 latu par dzīvsvāra kilogramu.

Līdz 2006. gada beigām uz Krieviju pavisam tika nogādātas 3000 «Miķelānu» cūkas. Maskavieši jau kārtojot šīs sadarbības turpinājuma atļaujas 2007. gadam. Ja tas izdosies, «Miķelāni» gatavi šogad piegādāt partneriem ap 25 000 cūku.

No Latvijas cūkas nonāk Pleskavas gaļas kombinātā, ko Maskavas kompānija ir salīgusi kā pakalpojumu sniedzēju. Turpmāk kravas Biržos Krievijas sanitārā inspektora klātbūtnē tiks iekrautas ik pirmdienā un ceturtdienā. Pirms sadarbības sākuma «Miķelānus» apmeklēja vairāki Krievijas sanitārie inspektori no Pleskavas, kuri vērtēja cūku turēšanas apstākļus un citus parametrus.

«Brīvā Daugava»

# 10. LIKUMĪBA, INFORMĀCIJA

## Pērn vairāk kā 330 cilvēki gājuši bojā vai smagi cietuši darba vietās

Pēc šobrīd Valsts darba inspekcijas rīcībā esošās informācijas laikā no 2006. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim Latvijas Republikā darba vietās gājuši bojā 56 darbinieki un 277 guvuši smagas traumas, taču pērn kopumā darbā cietuši 1614 cilvēki.

Valsts darba inspekcijas direktore Rīta Elce uzskata, ka, salīdzinot ar 2005. gadu, kad darba

vietās bojā gāja 56 darbinieki un 275 guva smagas traumas, situāciju pērn nevar raksturot kā pozitīvu, bet kā stabilu.

«Nav normāli, ka darbā cilvēks nevar būt drošs ar savu veselību vai pat dzīvību, tomēr par drošību jādomā gan pašiem darbiniekiem, gan darba devējiem. Lai panāktu situācijas uzlabošanu, šogad esam paredzējuši īstenot uzraudzību par darba aizsardzības prasību ievērošanu kampanveidīgi, apsekojot būvniecības, kokapstrādes,

transporta un citu nozaru uzņēmumus,» informē Rīta Elce.

Gada nogalē Valsts darba inspekcija ir reģistrējusi un uzsākusi 7 nelaimes gadījumu izmeklēšanu, kuros cietuši un gājuši bojā sekojoši darbinieki, t. sk. 2006. gada 12. decembrī SIA «Līvānu dzīvokļu un komunālā saimniecība» notikušo nelaimes gadījumu, kad sētnieks, veicot ielas slaucīšanas darbu, paslīdēja, at muguriski krita un lauza kreiso roku.

## Kas iznāk, ja nezina, ko nozīmē droša braukšana

Kāpēc notiek autoavārijas, kāpēc iet bojā cilvēki, tiek sadauzītas automašīnas? Galvenokārt tāpēc, ka pie stūres ir cilvēki, kas nedomā par drošu braukšanu, nerēķinās ar laiku, ne ceļa apstākļiem, cilvēki, kam piemīt lēna reakcija, bet liela vēlme braukt pārāk ātri, radīt riskantas situācijas. Liela daļa no autovadītājiem brauc agresīvi, nereti izraisot avārijas, kurās cieš arī nevainīgi pretimbraucēji, kas ir ievērojuši ceļu satiksmes noteikumus.

Kā tika sadauzīts attēlā redzamais automobīlis? Šim notikumam «Novadnieka» žurnālisti bija aculiecinieki.

20. decembra rītā, kad šī ziema zemi bija aplaimojusi ar nelielu sniedzīgu, uz ceļa «Daugavpils – Rēzekne» posmā no Aglonas krustojuma līdz pagriezienam uz Jaunaglonu attēlā redzamā «Ford» vadītāju neapmierināja atļautais braukšanas ātrums. Viņš nolēma apdzīt pa priekšu braucošo automobīli. Diemžēl – neņemot vērā



laika un ceļa apstākļus, tāpēc automašīna tika strauji sanesta, vienā mirklī tā aizšķērsoja ceļu tam automobīlim, kuru tā apdzina. Tālāk viss risinājās zibenīgi, kā filmā. «Ford» slīdēja pretējā virzienā, virpuļoja gar apzēnamās mašīnas nu jau labo pusi. Palecās, gaisā apmeta kūleni, piezemējās un turpināja kūleņot, kamēr palika guļot uz sāniem. (Fotoattēls izdarīts jau pēc tam, kad sasistā automašīna tika atgāzta uz riteņiem). Šajā negadījumā ievainojumus gu-

va arī cilvēki, kas brauca avarējušajā automobīlī. Un tikai pateicoties Dievam, no nelaimes paglabās vadītājs un pasažieri, kas brauca apdzītajā automašīnā, kā arī pārējie satiksmes dalībnieki šajā vietā.

Jāautā, kas — ziema, sniegs, rīts, datums, nedēļas diena, ceļš, valdība, ministri, vai citi apstākļi vainojami šajā notikumā? Vai arī fakts, ka automašīnas vadītājam bija svešs jēdziens – droša braukšana?

L.Rancāne

## PREIĻU RAJONA TIESĀ

Preiļu rajona tiesā izskatīšanai noliktās sēdes no 9. līdz 19. janvārim		
LAIKS	LIETAS DALĪBIEKI	LIETAS BŪTĪBA
9. janvāris pulksten 14.30	Aleksandrs Savčuks	KL 180.(1) – izdarīja zādzību nelielā apmērā
9. janvāris pulksten 10.00	Sergejs Kapustjonoks	KL 175.(3) – izdarīja svešas kustamas mantas slepenu nolaupišanu
10. janvāris pulksten 10.00	Agris Zimelis	KL 214.(1) – likumā paredzētajos gadījumos neiesniedza maksātnespējas pieteikumu
10. janvāri pulksten 14.30	Arkādijs Dubkovs	KL 221.(1) – atkārtoti gada laikā pārkāpa spirta un alkoholisko dzērienu uzglabāšanas noteikumus
11. janvāri pulksten 10.00	Māris Višņakovs, Āris Višņakovs, Natālija Maslova, Ainārs Šņornieks, Sergejs Malnačs	KL 126.(2) un (4), 143.(2), 15.(4), 175.(2), 176.(2), (3), 180.(2), 213.(2) – atkārtoti izdarīja svešas kustamas mantas slepenu nolaupišanu
15. janvāri pulksten 11.00	Renārs Jenaus, Jānis Juhņevičs	KL 175.(4), 185.(1), 314.(1) – izdarīja svešas kustamas mantas slepenu nolaupišanu
15. janvāri pulksten 14.30	Vladimirs Stepanovs	KL 170. – jauprātīgi izvairījās dot uzturu saviem bērniem
15. janvāri pulksten 10.00	Juris Vilde, Viktors Jackins	KL 175.(3) – izdarīja svešas kustamas mantas slepenu nolaupišanu (zādzību), iekļūstot telpā
16. janvāri pulksten 10.00	Stanislavs Blinovs	KL 139.(5) – izdarīja svešas kustamas mantas slepenu nolaupišanu
16. janvāri pulksten 10.00	Helēna Gorina, Juris Cepelis	KL 156., 157. – par goda un cieņas aizskaršanu un neslavas celšanu
17. janvāri pulksten 10.00	Konstantīns Čubrevičs	KL 180.(2) – izdarīja svešas kustamas mantas slepenu nolaupišanu
18. janvāri pulksten 10.00	Aleksandrs Ivāņņikovs	KL 231.(2) – izdarīja huligānismu
19. janvāri pulksten 10.00	Jānis Kočegarovs, Rolands Kočegarovs	KL 176.(3) – personu grupā, būdami agrāk izdarījuši laupīšanu, pēc iepriekšējās vienošanās izdarīja svešas kustamas mantas slepenu nolaupišanu, kas saistīta ar vardarbību

## POLICIJAS ZIŅAS

Laikā no pagājušā gada 26. decembra līdz šī gada 7. janvārim Preiļu rajona policijas pārvaldes dežūrdalā reģistrēti 74 dažādi iesniegumi, no tiem par 37 noziedzīgiem nodarījumiem policija uzsākusi kriminālprocesus.

Uz rajona ceļiem reģistrēti deviņi satiksmes negadījumi, 17 huligāniskas darbības, bijuši seši ģimenes skandāli un 26 dažādas zādzības.

### Demontēti elektrolīnijas vadi Silajāņu pagastā

26. decembrī policijā saņemts iesniegums no Riebiņu novada Silajāņu pagasta, kur konstatēts, ka Bikovā demontēta akciju sabiedrībai «Latvenergo» piederošā četru vadu elektrolīnija no deviņiem stabu pārlaidumiem. Par zādzības izdarīšanu ir uzsākts kriminālprocess, notiek izmeklēšana.

### Brauca dzērumā un bez tiesībām

28. decembrī Preiļos notika avārija. 1984. gadā dzimis vīrietis vadīja automašīnu Audi Coupe. Policija konstatēja, ka viņš bija sēdies pie stūres alkohola reibumā, kā arī bez noteiktā kārtībā iegūtām transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām. Uzsākts kriminālprocess par transportlīdzekļa vadīšanu alkoholisko dzērienu iespaidā.

### Apzagtas mājas Aizkalnes pagastā

29. decembrī Preiļu novada Aizkalnes pagasta Kažemākos kādai vietējai iedzīvotājai no tai piederošās fermas ēkas un apkārtējās teritorijas nozagti metāllūžņi.

Dienu vēlāk, 30. decembrī, konstatēts, ka Aizkalnes pagastā no kādas neapdzīvotas mājas zagļi noņēmuši elektroinstalāciju. Bez tam mājā izjaukta krāsns un no šķūņa pazuduši dēļi.

### Zagļi iekārojuši līvāniešu motociklus

29. decembrī policijā saņemts iesniegums no Līvāniem, kur no mājas pagalma kādam iedzīvotājam nozagts motocikls MT-9. Par transportlīdzekļa zādzības izdarīšanu uzsākts kriminālprocess.

Dažas dienas vēlāk, 3. janvārī, no neaizslēgtas garāžas nozagts kādam iedzīvotājam piederošais motocikls IZ 7 108, nodarot 80 latu lielu materiālo zaudējumu.

### Neievēroja distanci un izraisīja avāriju

30. decembrī Līvānos, vadot automašīnu Plymouth, tās vadītājs neievēroja distanci ar priekšā braucošo automašīnu Nissan Almera. Rezultātā notika ceļu satiksmes negadījums. Pasažiere, 1973. gadā dzimusi sieviete, ar muguras traumu medicīniskās palīdzības sniegšanai tika nogādāta Jēkabpils slimnīcā.

### Diskotēkas laikā izsita stiklu

31. decembrī Jaungada diskotēkas laikā Preiļu novada Liču kultūras nama ēkai tika izsists loga stikls. Par mantas tīšu bojāšanu policija uzsākusi kriminālprocesu, notiek izmeklēšana.

### Zagļi iekļuva caur jumtu

3. janvārī Saunas pagasta Skuteļos caur jumta segumu zagļi iekļuvi kādai iedzīvotājai piederošajā šķūnī un nozagusi vīriešu velosipēdu. Mājai norauta piekaramā atslēga. Par zādzības izdarīšanu uzsākts kriminālprocess.

### Šusta ezerā noslicis zvejnieks

3. janvārī Aizkalnes pagasta Šusta ezerā atrasts noslicis 1955. gadā dzimis vīrietis, kurš bija devies uz ezeru zvejot.

### Vandāji pie Preiļu sociālā dienesta

5. janvārī konstatēts, ka Preiļu sociālā dienesta telpām sabojātas durvis un bērnu spēļu laukuma konstrukcijas.

### Nozagta automašīna

6. janvārī Preiļos no Viļānu ielas nozagta kādai iedzīvotājai viņas valdījumā esošā automašīna Audi A4 Avant. Uzsākts kriminālprocess. Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

## POLICIJA LŪDZ PALĪDZĒT

Daugavpils pilsētas un rajona policijas pārvalde meklē bezvēsts pazudušo Veroniku Kovaļevsku, dzimušu 1922. gada 30. maijā, kurā 2006. gada 17. decembrī no Daugavpils autoostas devās uz Rīgu ar maršruta autobusu «Daugavpils – Rīga» taču Rīgā tā arī neieradās.

Viņas pazīmes: augums 170 cm, vidēja miesas būve, nedaudz iesirmi, tumši krāsotie, diezgan īsi mati. Bija ģērbusies: pelēki zaļā, garā siltinātā mētelī, adītā jakā, puķainā kleitā un melnos ziemas zābakos, galvā zaļš lakats. Līdzī bija melna somiņa.

Ja jūsu rīcībā ir informācija par Veronikas Kovaļevskas iespējamo atrašanās vietu, lūdzam nekavējoties ziņot pa tālruni 5403310, 5403302 vai vērsties tuvākajā policijas iestādē.

Lappusi sagatavoja L.Kirillova



## Kā jūs vērtējat šīs ziemas netipiskos klimatiskos apstākļus?



### Jevdokija Šemjakina, Preiļu iedzīvotāja:

— Baidos par to, kas notiks tālāk. Ja uznāks liels sals, daba cietīs. Līdz šim nekad neesmu piedzīvojuši tāds apstākļus, ka ziemā nemaz nav sniega un liest kā vasarā. Man ir neliels dārziņš, skatījos, ka augļu kokiem un ogulājiem pumpuri jau piebrieduši kā pavasarī, arī ziemcietes puķes sāk augt. Dabā liels sajukums, pērnā ziema bija pārāk auksta, šogad atkal otrādi.

### Aivars, Vārkavas pagasta iedzīvotājs:

— Laikam globālā sasilšana ietekmējusi laika apstākļus, ko citu lai saka. Galīgi šķēršām sagājis. Apstākļi noteikti iespējams ziemāju ražu. Apstaigāju tīrumus, izskatās, ka rudzi un tritikāle nav pārstājuši augt. Tas nav labākais variants, šim kultūrām nepieciešams arī sals un miera periods. Tomēr, ja uznāks aukstums un nebūs sniega, zaudējumi būs vēl lielāki, jo tiks bojāta augu sakņu sistēma. Ar speciālistiem neesmu konsultējies, bet arī viņi šajā gadījumā neko nevarēs palīdzēt. Kā saka, viss Dieva varā.



### Jānis, Rušonas iedzīvotājs:

— Diez ko normāli vis nav, bet mēs jau neko nevaram ietekmēt. Neesmu domājis, kas pie šādās situācijas vainojams, tomēr šaubos, ka tā ir globālā sasilšana. Būtu šādam laikam nav nekādas vainas, vienīgi skumji,



ka ierastie ziemas priekš iet secen – ne slēpot, ne slidot. Ar lauksaimniecību nenodarbojamies, tāpēc lauksaimnieku problēmas mūsu ģimeni neskar.

### Irēna, Aglonas pagasta iedzīvotāja:

— Esmu dzirdējusi, ka reizi 150 gados šādi laika apstākļi atkārtoties. Varbūt tagad pienākusi tā reize. Ceru, ka viss nokārtosies un būs arī sniegs. Manuprāt, pagājušā gadsimta septiņdesmitajos gados arī bija ziemas bez sniega. Toreiz dzīvoju Rīgā, un pilsētā – jo mazāk sniega, jo labāk. Taču tā, ka arī Latgales reģionā janvāris paiet bez sniega, gan nav piedzīvots.



Otro gadu dzīvoju laukos un esmu sapratusi, ka nodarbošanās ar lauksaimniecību ir riskanta lieta. Pērnajā pavasarī iesējām auzas. Graudi nogatavojās, bet tad uznāca lietavas un auzām sāka augt jaunas skaras. Grūti bija nokult un izžāvēt.



### Ilga un Aija, Preiļu iedzīvotājas:

— Dabā noteikti kaut kas sajucis. Būtu sniegs, vismaz zinātu, ka laukā ir decembris vai janvāris, bet tagad?... Izskatās pēc oktobra. Varbūt maijā uzsnigs.

— No savas bērniņas nemaz neatceros, ka ziemas vidū būtu tik silts laiks. Laikam cilvēki dabas likumus sagrozījuši. Citur pasaulē, piemēram, siltajās zemēs tagad snieg, lai gan nevajadzētu.

L. Kirillova

Foto: A. Stepanovs

## SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBA

### Objekts pārdots

PRIVATIZĀCIJAS AĢENTŪRA PAZIŅO:

ir noslēgts  
**valsts nekustamā īpašuma Preiļos, Rēzeknes ielā 35, kadastra Nr. 7601 502 1206,**  
pirkuma līgums.

Objekts pārdots: Aleksandram Kuzminam.

Pircējam jāievēro nekustamajam īpašumam nostiprinātie apgrūtinājumi Preiļu pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr.4726.

Pirmpublicācija: 28.12.2006., "Latvijas Vēstnesis" nr. 206 (3574)



Privatizācijas aģentūra

K.Valdemāra iela 31, Rīga, LV-1887 E-mail: lpa@mail.bkl.lv http://www.lpa.bkl.lv/

### Cienījamie klienti!

Informējam jūs, ka no 2007. gada 8. februāra Riebiņu novada, Riebiņu pagasta Pieniņu pasta nodala, LV-5321 tiks pievienota Riebiņu novada Riebiņu pagasta Riebiņu pasta nodalai, LV-5326. Sakarā ar pievienošanu mainās arī pasta indekss – tāpat visiem, kam indekss bija LV-5321, pēc pievienošanas tas būs atbilstošs Riebiņu pasta nodalai – LV-5326. Lattelekom, Latvennergo, Tele2 un LMT maksājumus pieņems un pensijas piegādās motorizētās pasta piegādes pastnieks. Izmaksas no PNS kontiem – p/n Riebiņi.

Atvainojamies par sagādātajām neērtībām!



LATVIJAS PASTA ADMINISTRĀCIJA

### Cienījamie klienti!

Informējam jūs, ka no 2007. gada 12. februāra Riebiņu novada, Rušonas pagasta Gailiņu pasta nodala, LV-5310 tiks pievienota Riebiņu novada Rušonas pagasta Rušonas pasta nodalai, LV-5329. Sakarā ar pievienošanu mainās arī pasta indekss – tāpat visiem, kam indekss bija LV-5310, pēc pievienošanas tas būs atbilstošs Rušonas pasta nodalai – LV-5329. Lattelekom, Latvennergo, Tele2 un LMT maksājumus pieņems un pensijas piegādās motorizētās pasta piegādes pastnieks. Izmaksas no PNS kontiem – p/n Rušona.

Atvainojamies par sagādātajām neērtībām!



LATVIJAS PASTA ADMINISTRĀCIJA

*Man jau nav ko vairāk gribēt,  
Man jau bij, cik varu spēt:  
Dažus mirkļus laimē zibēt,  
Citus bēdās izsāpēt.  
Mūža noti sevī izsāpēt...*

### JĀNIS GRIEZĀNS (27.06.1928. – 02.01.2007.)

JĀNIS GRIEZĀNS dzimis 1928. gada 27. jūnijā Līvānos. 1954. gadā absolvējis Cēsu skolotāju institūtu. No 1948. līdz 1953. gadam strādājis Līvānu 1. vidusskolā par skolotāju. No 1954. līdz 1960. gadam strādājis Līvānu kultūras namā. Vadijis estrādes orķestri, dziedājis kori, spēlējis pašdarbības teātra kolektīvā. No 1960. gada līdz 2001. gadam strādāja Līvānu mūzikas skolā par akordeona spēles pasniedzēju. Dibināja skolas akordeonistu orķestri, izaudzināja veselu paaudzi Latvijā pazīstamu mūziķu. Jānis Griezāns bija cilvēks ar ļoti bagātu un jūtīgu dvēseli, apveltīts ar milzīgu enerģiju un gribasspēku. Visu, ko viņš darīja, viņš darīja no sirds un līdz galam. Arī darbā skolotājs atdeva sevi visu. Ar Latgales cilvēka sīkstumu un izturību viņš dzīvoja, tiekot galā ar visām dzīves likstām. Viņam piemita apskauzams dzīvotprieks un izturība. Jānis Griezāns bija stiprs, viņš vienmēr visu varēja, visu spēja. Līdz pēdējam viņš varonīgi cīnījās arī ar slimību, tomēr tā izrādījās stiprāka...

Jānis Griezāns vienmēr paliks atmiņā saviem kolēģiem un audzēkņiem. Viņa mūžs bija mūzika un darbs, un viņš turpināsies tajā mūzikas, cilvēcis un darba ceļā, ko turpinās iet viņa audzēkņi...

J.Graubiņa Līvānu mūzikas skolas kolektīvs

14. janvārī pulksten 12.00  
Preiļu mūzikas un mākslas skolas  
telpās notiks evaņģēliski luteriskās  
baznīcas dievkalpojums.  
Dievkalpojumu vadīs mācītājs  
Evalds Bērziņš.

Dievkalpojuma piedalās Preiļu skolotāju  
koris, diriģents Edgars Znutiņš.  
Pēc dievkalpojuma iespējams  
pieteikties uz iesvētīšanas mācībām.

### STEIDZĪGAMI VAJADŽĪGI DARBAM ANGLIJĀ UN ĪRIJĀ

- metinātāji – alga Ls 1800 mēnesī,
- galdnieki – alga Ls 1300 mēnesī,
- laukstrādnieces – alga Ls 1200 mēnesī.

Ir citas vakances.

SIA «Regus». Licence nr. 63, nr. 114.  
Tālr. Jēkabpili 5223555, Rīgā 7226607,  
mob. 22054002.

A/s «Latgales Finansu un investīciju kompānija» piedāvā:

- Kredītu pret nekustamā īpašuma ķīlu līdz 10 gadiem ar procentu likmi no 10% gadā bez izziņas par ienākumiem.
- «Ģimenes kredītu» līdz Ls 3000 līdz 3 gadiem bez ķīlas pret ģimenes locekļu galvojumiem.

Preiļos, Raiņa bulv. 13, 300. kab., Līvānos (otrdienās slimnīcas 2. stāvā). Tālr. 5324164, 28345847.

### Meklējam biznesa partnerus ar nelielām investīcijām.

Tālr. 26435812, 22319558.

### SIA AIBI iepērk zirgus, liellopus, jaunlopus, aitas, cūkas.

Tālr. 4871804, 4871185, 26142514.

PĒRK viensētu, māju, mežu un zemi.  
Sniedz juridiskos pakalpojumus  
dokumentu sakārtošanā.  
Tālr. 28330919, 7409549,  
8004568 (bezmaksas).



«Esiet stipri grūtā brīdī!» —  
Māca tas, kas stiprs bijis,  
Nepielūdzamam par spīti  
Viņš ir mūžu aizvadījis.

Izsakām visdziļāko  
līdzjūtību ilggadējā pedagoga  
Jāņa GRIEZĀNA  
tuviniekiem, no viņa  
uz mūžu atvadoties.  
Līvānu novada dome

### Pārdod

Sākums 11. lappusē.

MAZDA 626 (1991. g. izl., jauna TA, gāze, benzīns, el. stikli, spoguļi, labā stāvoklī, lietie disk, steidzami). T. 26161924;

MAZDA 626 (2.2, 1988.g. izl., 1300 EUR), ISUZU TROOPER (2.2 TD, 1986.g. izl., 1500 EUR). T.29402977;

MERCEDES (E - 2.9, turbodīzelis, melna, ādas salons, automātiskā ātrumkārbā, 5V/100 km, kondicionieris, el. stikli, el. spoguļi, gaisa spilveni). T. 29327602;

MERCEDES BENZ C230 (1996. g. izl., TA,

tumši zila, labā stāvoklī, 5000 EUR). T. 29165161;

MOSKVIČ 412 (lauku variants, labā stāvoklī, ziemas riepas, akumulators, piekabes āķis). T. 26812395;

NISSAN SERRENA (2.0 dīzelis, 1999.g. izl., tumši zaļā krāsā, 4700 EUR). T.29259092;

OPEL MONTEREY (4 x 4, 1994. g. izl., TA, lūka, stereo, piekabes āķis, signalizācija, centrālā atslēga, 4500 EUR). T. 28224751;

OPEL RECORD rezerves daļas. T.29446589;

RENAULT - 11 (1984. g. izl., rezerves daļām, Ls 50). T. 22431908;

SUZUKI SWIFT (1993. g. izl., 1.0, TA uz gadu, apdrošināta uz gadu, 4 V/100 km, labā tehniskā stāvoklī). T. 26812395;

TOYOTA AVENSIS (universāls, 1,6, 16 V, 1998. g. izl., el. pakete, tikko no Vācijas, 5200 EUR). T. 29390137, 29330389;

VAZ - 21063 (1986.g. izl., ir dzinējs, ātrumkārbā). T.29607889 (vakaros);

VOLVO - 460 (1990.g. izl., gāze - benzīns, nav radiatora). T.29467185;

VOLVO - 760 (1983.g. izl., labā stāvoklī, automātiskā ātrumkārbā, pelēka, stūres hidropastiprinātājs, automātiskais stiklu pacelējs, cinkota, ādas salons). T.28773546;

VW GOLF 2 (1990./91. g. izl., 1,6 TD, TA līdz 10.2007. jaunas riepas, nomainīta eļļa un filtri, sarkana, teicamā stāvoklī). T. 29286857;

VW GOLF 2 (TA, 5 pakāpju ĀK, 5 - durvju, 1985. g. izl., 1,6, Ls 400). T. 26395530.